

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2019

Martina Míčková

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Portfolio profesního rozvoje Martiny Míčkové
Portfolio of professional development of Martina Míčková

Martina Míčková

Vedoucí práce: PaedDr. Zdeňka Hanková
Studijní program: Vychovatelství
Studijní obor: Vychovatelství kombinované studium

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Portfolio profesního rozvoje Martiny Míčkové vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha 2019

.....

Mé poděkování patří paní PaedDr. Zdeňce Hankové za odborné vedení, ochotu a trpělivost, kterou mi v průběhu zpracování mé bakalářské práce věnovala.

ABSTRAKT

Obsahem Portfolia profesního rozvoje Martiny Míčkové je deset kapitol. Většina kapitol je spojena jedním širším tématem a tím jsou osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Součástí práce je profesní životopis, odborná esej na téma hipoterapie, která se zabývá posouzením rozdílných hipoterapeutických kurzů a jejich průběhu. V písemné přípravě volnočasové vzdělávací aktivity se zaměřuji na základní popis a seznámení s dramatickou dílnou v denním stacionáři DC Paprsek. Profesiografický rozbor zde popisuje a seznamuje nás s náplní práce vychovatele a pedagoga volného času. Závěrem práce jsem zde uvedla vlastní závěrečnou reflektivní úvahu na zhodnocení studia na Karlově univerzitě.

KLÍČOVÁ SLOVA

Portfolio, profesní rozvoj, vychovatelství, pedagogika volného času, hipoterapie, vychovatel

ABSTRACT

Martina Míčková's Professional portfolio bachelor thesis contains ten mandatory chapters. Most of the topics are related to one general theme dedicated to people with mental and multiple disabilities. Part of the thesis is a professional biography, a professional essay on the topic of hippotherapy, which evaluates lectures of two different hippotherapy sites and their courses. In another chapter I present a preparation of the leisure time activities, where I focus on the basic description and introduction to the drama workshop in DC Paprsek. The professiographic analysis describes and introduces the reader to content of the work of the educator and the teacher of leisure time. At the end of the thesis I present my own final reflection of the study at Charles University.

KEYWORDS

Portfolio, professional development, education, leisure time education, hippotherapy

Obsah

1	Předmluva	7
2	Profesní strukturovaný životopis	9
3	Hipoterapie ve stacionáři DC Paprsek	12
4	Seznam prostudované odborné literatury vážící se obsahově k předmětům studia.	18
5	Konspekt knihy	19
5.1	Zdůvodnění výběru uvedeného titulu	19
5.2	Struktura a obsah knihy	19
5.3	Závěr	25
6	Profesiografický rozbor	26
6.1	Co je to profesiografický rozbor?	26
6.2	Požadavky a nároky na pracovníka	26
6.3	Kvalifikace pedagogického pracovníka při zájmovém vzdělávání	27
6.4	Pedagogický pracovník podle zákona 536/2004Sb.	27
6.5	Pedagog volného času	28
6.6	Vychovatel	29
6.7	Klíčový pracovník v sociálních službách DC Paprsek	30
6.8	Dotazníky s vychovateli ve školní družině	31
6.9	Závěr	33
7	Případová studie DC Paprsek	34
7.1	Základní informace	34
7.2	Základní informace z denního stacionáře středisko Hloubětín	35
7.2.1	Cíle denního stacionáře střediska Hloubětín	35
7.2.2	Cílová skupina	35
7.2.3	Předmět činnosti	35

7.3	Nabídka služeb	36
7.4	Vlastní hodnocení DC Paprsek.....	40
7.5	Centrum NRP - Náhradní rodinná péče	42
7.5.1	Nabídka služeb	43
8	Písemná příprava na ucelenou volnočasovou výchovnou aktivitu	44
8.1	Divadelní vystoupení s názvem Zlatej Šicák	44
9	Závěrečná reflektivní úvaha	48
10	Bibliografie	50
11	Přílohy	52

1 Předmluva

Pro téma mé bakalářské práce jsem se rozhodla z různých důvodů. Po dlouhém přemýšlení jsem se rozhodla pro psaní mého portfolia. Věděla jsem, že to pro mě bude výzva, které se chci postavit.

Jako malá jsem byla jiná než ostatní a věděla jsem, že každý je jiný a jedinečný. Přesto jsou i lidé, kteří potřebují naši pomoc. Pokaždé, když jsem viděla někoho, kdo dle společnosti neodpovídá standardům, tak jsem s tím chtěla něco dělat. Přece já sama jsem neodpovídala. A tak jsem si řekla, že se v budoucnu chci věnovat pomoci druhým. Těm, kteří to potřebují více než já. A tak to vše začalo.

Můj cíl byl jasný již při výběru střední školy, na kterou jsem chtěla nastoupit. Hledala jsem takovou školu, která mi umožní pracovat v sociálně správním oboru a dá mi dostatečné vědomosti, abych se v této sféře v budoucnosti uchytila. Než jsem dostudovala střední školu, musela jsem dvakrát přestoupit, ale nakonec jsem našla takovou, která přesně odpovídala tomu, co jsem hledala. Střední odborná škola sociální svaté Zdislavy v Praze mi dala vše, co jsem později potřebovala do života a práce v sociálních službách. V rámci školní exkurze do specializovaného střediska pro lidi s mentálním postižením se mi naskytl možnost první práce v sociálních službách, tak jak jsem zamýšlela od začátku.

Nejdříve v rámci exkurze a později i praxe, která mi byla nabídnuta ředitelem zařízení, jsem se naučila všemu, co taková práce obnáší. Následně se praxe změnila v můj první pracovní poměr na poloviční úvazek. Potom, jsem několikrát změnila práci, než jsem našla pracovní prostředí a pozici na které působím do dnes.

Po několikaleté pauze od studia, jsem se rozhodla pro podání přihlášky na vysokou školu. Později přišlo příjemné překvapení, že jsem přijata. Kdybych si někdy jako malá řekla, že jednou budu studovat na Karlově univerzitě, tak bych tomu vůbec nevěřila a smála bych se. Teď si této možnosti neuvěřitelně vážím. Když se mě někdo zeptá, kde studii, s hrdostí odpovím, že na Karlově univerzitě. Učím se novým znalostem, jak být ještě lepším vychovatelem. Během tohoto studia jsem měla možnost poznat spoustu nových lidí, na které budu ještě dlouho v dobrém vzpomínat. Na své skvělé spolužáky a hlavně profesory.

Jednou z dalších věcí, které mi změnilý život, byla nová práce ve stacionáři pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Zde mám možnosti se rozvíjet v rámci různých školení a akreditačních kurzů. Také jsem poznala lidi, kteří mi jsou nejenom skvělým týmem, vedením, ale i kamarády na celý život.

Pracovat s lidmi, kteří potřebují pomoc ve všedním životě, je práce, která mě naplňuje. Když se spolu věnujeme kolektivní činnosti, pečlivě pozoruji, jak se učí novým věcem a zda je činnosti baví nebo ne. To je pro mě jako pedagoga, ale i pracovníka v sociálních službách jedna z nejhezčích věcí, které mohu vidět. Třeba když naučíte někoho lyžovat, a jedete s ním na Speciální zimní olympiádu, kde v běžeckém lyžování získá zlatou medaili a při přebírání medaile se na vás podívá a usměje se.

Proto věřím, že mé portfolio by mohlo být pro někoho i inspirací.

2 Profesionální strukturovaný životopis

Osobní a kontaktní údaje

Martina Míčková

Vzdělání

2016 – nyní

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta

Typ a rok závěrečné zkoušky: Státní závěrečná zkouška, jaro 2019

2008–2012

Střední odborná škola sociální svaté Zdislavy, obor sociálně-správní činnost

Typ a rok závěrečné zkoušky: Státní maturita 2012

1998-2007

Základní škola Chaplinovo náměstí

Pracovní zkušenosti a praxe

2013 květen – současnost

Zaměstnavatel: Dětské centrum Paprsek, Šestajovická 19/580 Praha 14

Pozice: pracovnice v sociálních službách

Náplň práce: klíčová pracovnice v sociálních službách, vedení dokumentace přiřazených klientů, plánování měsíčních služeb, obslužná péče a dopomoc, psaní a práce se programem Cygnus 2, doprovod na sportovní akce, vedení zájmových aktivit, dokumentace stravy, měsíční dokumenty, asistent při hipoterapii, vedení terapie zvířaty, sestavování individuálních plánů, plánů podpory

2012 prosinec - 2013 leden

Zaměstnavatel: Alzheimercentrum Průhonice o.p.s., Na Michovkách I 707, Průhonice

Pozice: pracovník v sociálních službách

Náplň práce: přímá obslužná péče o klienty, vedení dokumentace

2010 červenec - 2012 prosinec

Zaměstnavatel: Domov svaté rodiny, Ulrychova 10, Praha 6

Pozice: pracovník v sociálních službách (dohoda o pracovní činnosti)

Náplň práce: přímá obslužná péče, vedení dokumentace, doprovod při speciálních akcích, vedení zájmových činností

Praxe

2007 - Domov pro seniory Slunečnice, v rámci školní výuky

2010 - Domov svaté rodiny, v rámci školní výuky, 5týdenní rozsah

2011 - Úřad městské části pro Prahu 5, kurátorka a práce v administrativě, několikadenní rozsah

Jazykové znalosti

Český jazyk – rodilá mluvčí

Anglický jazyk – středoškolská úroveň, maturitní vysvědčení

Italský jazyk – pasivní

Další vzdělávání:

Certifikát – státní maturita AJ základ, v rozsahu 45 hodin.

Certifikát – instruktor speciálních olympiád.

Certifikát – Plánování zaměřené na člověka, v rozsahu 24 hodin.

Certifikát – Bulding Bridges: Media, v rozsahu 6 dnů.

Certifikát – Na člověka zaměřený přístup k riziku, v rozsahu 8 hodin.

Odborná stáž – Denní stacionář Skloněná (RUKA PRO ŽIVOT), v rozsahu 8 hodin.

Odborný seminář – Vzácná onemocnění v příkladech Rettova a Angelmanova syndromu, syndromu fragilního X chromosomu a další, v rozsahu 6 hodin.

Odborný seminář – Podpora kvality života lidí s mentálním postižením Přístup zaměřený na člověka / Supporting people with severe intellectual disability Person – center educative support, v rozsahu 8 hodin.

Osvědčení – Absolvování kurzu odborné přípravy pro aktivizaci osob s mentálním postižením, v rozsahu 32 hodin.

Osvědčení – Práce se stresem v pomáhajících profesích, v rozsahu 8 hodin.

Osvědčení – Terapie problémového chování u lidí s mentálním postižením a/nebo s autismem, v rozsahu 16 hodin.

Osvědčení – Role a hranice pracovníka v sociálních službách a prevence syndromu vyhoření, v rozsahu 8 hodin.

Osvědčení – absolvování rozšiřujícího školení trenérů stolního tenisu, zaměřeného na Unified, v rozsahu 2 dnů.

Osvědčení – Úvod do využití arteterapie v sociálních službách, v rozsahu 8 hodin.

Osvědčení – Absolvování kurzu Manipulativní chování, Quip v rozsahu 8 hodin.

Řidičské oprávnění

Skupina B – osobní automobil

Zájmy

Rodina, jízda na koních, amatérské fotografování, práce na PC, sebevzdělávání, zvířata, chovatelská stanice ježků a automobil

3 Hipoterapie ve stacionáři DC Paprsek

„Proč rád jezdím na koni? Protože je to nejrychlejší tělocvik. To se cvičí celé tělo, ruce, nohy, plíce, srdce – jen to zkuste!“ (Tomáš Garrigue Masaryk)

Pro psaní eseje jsem si vybrala téma hipoterapie, které je mi dost blízké nejen po pracovní stránce, ale i v osobním životě, jelikož sama aktivně jezdím na koních a pracuji jako pracovník v sociálních službách ve stacionáři pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Při psaní kritiky a hodnocení na zde zmiňované hiporehabilitační instituce byly pozměněny původní názvy za smyšlené na Zlatý srub a Hipojízdu.

Někteří z našich klientů jsou bohužel kvůli svému druhu postižení upoutáni na vozík. Proto je pro ně hippoterapie vhodnou fyzioterapeutickou metodou, která stimuluje motorické vnímání, ale i centrální nervovou soustavu a jako zpestření jejich každodenního stereotypního pohledu na život. Pan Nerandžič uvádí *„Vše funguje na principu proprioreceptivní neuromuskulární facilitace (dráždění prostřednictvím nervových čidel zakončených v oblasti kůže, svalů, kloubů, šlach, zraku, čichu a sluchu). Prostřednictvím nervových drah dochází k ovlivňování mozku a míchy. Jednoduše řečeno, kráčeující kůň svým pohybem dráždí řídicí centra a nutí člověka k balancování (snaze udržet své těžiště v těžišti koně). Tím dochází k aktivování svalů a kloubů, probouzí se vedení v nervových dráhách, a mozek se tak učí zhodnotit a zpracovat (centralizovat) informace o vztahu těla (řízeného orgánu) k prostoru a zpětně ho řídit (eferentace). Mění se stav centrální nervové soustavy (aktivizují se „spící“ neurony nebo kompenzační programy a tréninkem se fixují). Klinicky se zlepšuje lovní motorika (uvědoměle uskutečňovaný pohyb) a držení těla člověka.“* (Nerandžič, 2006). Do širokého spektra služeb, které se u nás v denním stacionáři nabízí, spadá také jízda na koni (Hipoterapie), které se účastní určitá skupina našich klientů, která se skládá i z klientů upoutaných na invalidní vozíky. Dále také osoby s duševní poruchou, DMO, poruchou autistického spektra, syndromem PraderWilli, ale i Downovým syndromem. Klientka s DMO: *„Jakmile jsem na koni, jsem jako ty, mám nohy, které kontroluji, a ačkoliv to nejsou moje nohy, mohu s nimi dělat, co chci, něco, co nemohu dělat se svými vlastníma nohama.“* (Kulichová, 1995). Proto jsem se rozhodla v této eseji popsat rozdíly mezi hipoterapií, kterou s klienty navštěvujeme ve Zlatém srubu a Hipojízdě. Chci zde popsat rozdíly, které jsou dle mého vlastního názoru důležité pro kvalitně prováděnou

hipoterapii. Pokud by měla být terapie pomocí koně prováděna neprofesionálně, mohlo by dojít k fyzické i psychické újmě u jezdců, kteří jí využívají. Kvalitně provedená hipoterapie pomáhá klientům nejen po zdravotní, ale i duševní stránce. Proto je velmi nezbytné kontrolovat, aby hipoterapie probíhala podle daných pravidel. Kdy ale máme jistotu, že hipoterapie probíhá právě tak, jak by měla?

Je nutné pečlivě vybrat tým, který je odborně pro tuto činnost kvalifikován. Nezbytnou součástí týmu jsou vodič, pomocníci a fyzioterapeut. Je také vhodné zajistit bezpečné a kvalitní prostředí, ve kterém se hipoterapie bude odehrávat. Pokud by prostředí nebylo vhodné, je zcela jistě možné, že ani kvalita lekce nebude odpovídat našim požadavkům. Co je však pro kvalitní lekci hipoterapie nejdůležitější? Jednoznačně je to správně zvolený kůň, se kterým se bude pracovat. Pokud by kůň v sebemenším náznaku neodpovídal normám, je naprosto irelevantní s ním pracovat.

Tým na hipoterapii by měl dobře znát klienta a vědět, jak s ním pracovat. Vodičova role během hipoterapie je správně vést a pracovat s koněm. Podle J. Kulichové je vodič osoba, která je po celou dobu hipoterapie nablízku a vede koně při práci. Vodič je koni partnerem pro celý jeho pracovní i nepracovní život. Ten, kdo vodí koně, ho musí dobře znát. Znat i jeho povahu a umět s ním spolupracovat. Dále by měl koně povzbuzovat povely, které mu dá jezdec. Pokud jízda probíhá v terénu, je zapotřebí, aby vodič dodržoval dostatek místa okolo koně, pokud jsou v jeho blízkosti pomocníci, či fyzioterapeuti.

Fyzioterapeut bývá osoba, která dobře zná klientovo postižení a rozsah jeho možností při práci s koněm. Je-li to nutné, vede záznam o jízdě klientů, zaznamenává jejich pokroky a různé zprávy o jízdách. Je to doprovázející osoba, která vede své klienty na hipoterapii. Tým pak vybere vhodnou jízdu pro klienta. Snaží se poradit, pokud je potřeba a pomáhá s dosahováním cílů. Kontroluje správný vztah mezi týmem a klientem.

Pomocníci při hipoterapii jsou nedílnou součástí týmu. Jejich práce spočívá v dopomoci jezdcům během jízdy. „*Pomocníci odpovídají za dohled na to, do jaké míry jezdec poslouchá instruktorovi příkazy týkající se pozice v sedle „polohy ruky, nohou ap. Pokud jezdec provádí cvičení nebo hry, musí pomocník dohlížet na to, zda nezašel příliš daleko a neztratil rovnováhu.*“ (Kulichová, 1995).

Při porovnání hipoterapeutického týmu mezi Zlatým srubem a Hipojízdou jsem nedošla k žádnému zásadnímu rozdílu. V obou oblastech pracujeme se stejným týmem. Jako instruktora a vodiče máme paní Kláru. Role fyzioterapeuta a pomocníků zastávají pracovníci našeho stacionáře. Tuto možnost stálého týmu vnímám jako velmi pozitivní, nejen pro nás, ale hlavně pro klienty našeho stacionáře. Ti berou paní Kláru jako velmi milou a rádi s ní během hipoterapie spolupracují a důvěřují jí v nových věcech. Tento stabilní a trvalý vztah napomáhá klientům se paní Kláře otevřít a plně ji důvěřovat v průběhu lekce, a i naopak paní Klára ví, co od každého klienta může očekávat.

Prostředí a prostory vhodné pro hipoterapii jsou během jízdy velmi podstatné. Prostředí musí být nejen vhodné, ale hlavně bezpečné pro koně, tým pracovníků a jezdce. V nevhodném prostředí by jízda neodpovídala kvalitě a mohlo by dojít ke zranění klienta, nebo někoho z týmu. Neznám moc lidí, kteří by rádi jezdili v prostředí, které není bezpečné. Jako základní požadavek bezpečného a kvalitního prostředí je dle mého vlastního názoru rampa pro klienty, kteří jsou upoutáni na vozík, aby mohlo dojít k bezpečnému přesunu z vozíku na koně. „*Přístup personálu musí být profesionální, klienti musí vycítit, že koně a lidé jsou tady pro ně. Klient se nesmí setkat s nejistotou nebo neochotou ze strany personálu. Podmínky pro svou práci potřebují i terapeuti. Nutná je venkovní jízdárna, krytá hala pro nepříznivé počasí nebo např. úzkostné klienty. V okolí jízdárny by měl být rovný, ale i členitý terén pro procházky do přírody*“ (Rynešová, 2011). Při zhodnocení a srovnání obou míst, kam s klienty jezdíme na hipoterapii, není jednoznačné, které z nich lépe vyhovuje našim účelům. Obě místa mají v něčem kvalitnější prostředí vhodné pro hipoterapii než to druhé. Ať už se jedná o prostor, ve kterém jízda probíhá, či potřebné pomůcky, například rampa. Ve Zlatém srubu není tak vhodné prostředí pro bezpečnou jízdu z důvodu umístění stájí ve starém vojenském areálu, kudy dost často projíždí kamiony a pracovní stroje. Jízda probíhá na malém prostoru, kde chodíme po silnici pouze dokola. Aby časově a dle potřeb vyšla jízda správně, chodí se zde několikrát dokola. To beru jako věc pro zlepšení do budoucna. Dále to má negativní vliv na klienty, kteří během jízdy na koni dost často znervózňuje okolní hluk, který navíc způsobuje i nepozornost koně. Nevhodné je i sociální zázemí, kde není možnost bezbariérového přístupu. Jako pozitivní beru velkou a dobře přístupnou rampu bez schodů a se zábradlím. S vozíkem se může bezpečně najet až na horní plochu a přesadit klienta z vozíku na koně.

Klienty jsem učila, jak správně pracovat s koněm, základní stavbu koně, jak o něj pečovat a čistit mu kopyta. Tato možnost již v Hipojízdě není. Zde musí každý jezdec netrpělivě čekat, až se dostane na řadu. Může se zde pouze procházet po areálu a pozorovat ustájené koně v boxech, což není vzhledem k dlouhému čekání úplně vhodné. Klienti se po chvíli začnou nudit. V Hipojízdě musím oproti Zlatému srubu vyzdvihnout krásný areál a vhodnou novou rampu. Jízda probíhá na uzavřené komunikaci, kde je provoz pouze na svolení. Cesta je vedena mezi stromovou alejí. Prostor okolo je nejenom krásný na pohled, ale hlavně mnohem bezpečnější. Při celkovém srovnání nemohu s jistotou určit, zda je jedno místo lepší než druhé. Avšak u obou chybí krytá hala nebo jízdárna. Proto se v případě nevhodného počasí musí hipoterapie zrušit. To má negativní dopad na duševní stav klienta. Vzdálenostně je pro nás Zlatý srub lepší možností. Ovšem zbytek pak ztrácí na kvalitě. Takže které je lepší?

Koně na hipoterapii by měly být minimálně dva. Záleží na klientech, kteří se účastní jízd. Pokud je klient upoután na invalidní vozík, bylo by nevhodné ho posazovat na příliš vysokého a úzkého koně. Naopak pokud mám klienta vysokého a hmotnějšího není vhodné ho posazovat na malého poníka. *„Vzhledem k tomu, že při hipoterapii je pacient léčen prostřednictvím koně, musí být jeho výběru věnována mimořádná pozornost. Přiznejme si však, jaká je skutečnost? Máme koně, nechceme o něj přijít, vrhneme se tedy na hipoterapii. Nebo naopak rozhodneme pro hipoterapii a s vděkem přijmeme darem nabídnutého koně bez ohledu na jeho kvalitu“* (Hermanová, 1995). Dost často se můžeme setkat se situací, kdy je k dispozici skvělý tým, avšak nabídka koní pro hipoterapii je absolutně nevhodná. Popřípadě máte kvalitní reference na koně v určitém zařízení, ale tým, který provádí hipoterapii je nevyhovující. Jak se tedy rozhodnout? Pracovat s týmem, který není ideální, nebo provádět hipoterapii na nevhodném koni? Toto je jistě nelehké rozhodnutí každého, kdo uvažuje o využívání služeb hipoterapie. Jeden z dalších faktorů je cenová sazba za lekci hipoterapie, která se také může velmi lišit.

Pro vybranou skupinu klientů je potřeba vybrat vhodného koně. Tuto skupinu musíme s kolegyní dopředu vybrat tak, aby mohla zvoleného koně společně využít. Dostupnost koně je nezbytné domluvit s paní, která jej má na starost, aby byl připraven na následující lekci. Ve Zlatém srubu bohužel tato možnost výběru koně nebyla. Zde je ustájen pouze jeden kůň,

který byl vhodný na hipoterapii – vysoká a mohutná kobyla, která nemá problém nést na hřbetu i vyšší a silnější klienty. Má to však velkou nevýhodu při hipoterapii s klienty na vozíku. Jet na vysokém koni v nich může vyvolat strach z výšek. Manipulace s klientem na koně a na vozík je nepohodlná jak pro pomocníky, tak hlavně pro klienta, který je přesouvám na vozík. Jak by asi bylo nám, kdybychom odkázáni na pomoc druhých, a byli bychom nevhodně přesouváni z koně na vozík a naopak? Co když se také bojím výšek a nedokáži to dát nijak najevo. Co mám pak dělat? Jistě pro mě bude vhodnější jízda na menším a robustnějším koni, kde budu mít jistou a pohodlí.

Jako pozitivum ve Zlatém srubu, vidím péči o malého poníka během čekání na svou lekci. Klienti se nejdříve mohou seznámit s chováním a povahou koně a jak s ním správně pracovat. Komu by se nelíbilo během čekání na svou jízdu pečovat o jiného koně?

Lekce hipoterapie v Hipojízdě má více pozitivních aspektů, co se týče koní a jejich výběru. Je zde možnost si vybrat mezi vysokým koněm, na kterém můžeme, jak už jsem výše zmiňovala, vozit klienty vyšší a těžší, což málo kde je možné si zvolit. I přesto, že tento vysoký kůň je starší, je velmi klidný a tolerantní. Dle mého názoru je to jeden z nevhodnějších koní pro hipoterapii. Není dopředný a ustrašený, ale velmi trpělivý při dlouhém čekání na místě, než klient nasedne. Klientovi promine jakékoliv chyby při jízdě a také toleruje jejich kolikrát hlasité a neklidné chování během jízdy. Další kůň, který je v Hipojízdě k dispozici, je kříženec hucula s fjordským koněm. Je menší a zavalitější, obecně velmi vhodný pro klienty, kteří jsou upoutáni na vozík a jízdu na koni mají hlavně na protažení a uvolnění těla. Jako osoba z hipoterapeutického týmu musím zde uvést, že vnímám a pozoruji, jak klient reaguje na každého koně jinak. Při následném porovnání koní mezi Zlatým srubem a Hipojízdou, dle mého názoru, na plné čáře mají přednost koně z Hipojízdy. Je zde možnost volby koně. Oba koně jsou kvalitní. Sama jsem měla tu možnost si všechny koně, s kterými jsme pracovali a pracujeme, vyzkoušet pod sedlem. Kobyla ve Zlatém srubu byla lehce dopředná a lekavá. Lekavost však přiřkládám k hluku z okolí, což má vliv i na jezdce. Komu by se líbilo jezdit na koni, kde okolo Vás projede nákladní automobil? Koně v Hipojízdě jsou více vycvičení a trpěliví.

Závěrem se chci pokusit o porovnání a zhodnocení obou míst, kde se provozuje hipoterapie. I když jsou všude dána pravidla a doporučené standardy, jak by se měla hipoterapie správně

provozovat, ne vždy tomu tak je. Existuje instituce, která provádí hipoterapii bez sebemenších problémů a nedokonalostí? Z vlastních zkušeností si toho nejsem plně vědoma. Při psaní této eseje a během posuzování hipoterapie mezi Zlatým srubem a Hipojízdou jsem se snažila hledat různé rozdíly a poznatky, které by jednoznačně vyzdvihly jedno z těchto míst. Avšak není jednoznačné, zda by jedno z míst bylo obecně lepší nebo horší než to druhé. Speciálním požadavkům našich klientů však vyhovuje více hipoterapie v Hipojízdě. Jako velké pozitivum beru společný tým na obou místech. Každý, kdo využívá hipoterapii, má jiná přání a požadavky. Každý klient potřebuje individuální přístup, proto je nezbytné hledat vhodnou instituci, která se zabývá hipoterapií již delší dobu a má možnost poskytnout hipoterapii přesně podle individuálních požadavků klienta.

4 Seznam prostudované odborné literatury vážící se obsahově k předmětům studia.

Bendl, Stanislav a kolektiv, a. 2015. *Vychovatelství, Učebnice teoretických základů oboru.* Praha : Grada, 2015. 978-80-247-4248-9.

Helus, Zdeněk. 2015. *Sociální psychologie pro pedagogy, druhé přepracované vydání .* Praha : Grada, 2015. 978-80-247-4674-6.

Knotová, Dana a kolektiv, a. 2014. *Školní poradenství .* Praha : Grada , 2014. 978-80-247-4502-2.

Pávková, Jiřina, a další. 2002. *Pedagogika volného času, 3., aktualizované vydání .* Praha : Portál , 2002. 80-7178-711-6.

Rynešová, Černá, Petra. 2011. *Když kůň lečí duši, aneb metodika hiporehabilitace zaměřená na klienty s duševním onemocněním.* Pardubice : Direkte, s.r.o., 2011. 987-80-260-2897-0.

Slowik, Josef. 2016. *Speciální pedagogika, 2., aktualizované a doplněné vydání .* Praha : Grada, 2016. 978-80-271-0095-8.

5 Konspekt knihy

Název titulu: Speciální pedagogika

Autor: Josef Slowík

Klíčová slova: Handicap, postižení, prevence, diagnostika, speciální pedagogika, poruchy chování

5.1 Zdůvodnění výběru uvedeného titulu

Tuto knihu jsem měla jako doporučenou četbu ve 4. semestru v přednáškách speciální pedagogiky. Knihu jsem si hned šla zakoupit, protože jsem věděla, že jí využiji během přednášek speciální pedagogiky, ale také že mi bude nápomocná při psaní mé bakalářské práce.

Tato publikace je mi také velkým pomocníkem v mé práci, kde pracuji s lidmi s mentálním a kombinovaným postižením. Jelikož se ve volném čase zajímám hlouběji o to, jak pracovat právě s lidmi s handicapem a mentálním postižením, ráda se k publikaci vracím a četla jsem ji opakovaně. Obsah je zde rozdělen do několika odborných kapitol, z nichž každá vcelku podrobně popisuje dané téma, které jsem se zde rozhodla každé zvlášť rozepsat.

5.2 Struktura a obsah knihy

Obsahem této publikace je dvanáct kapitol. Každá z kapitol se specializuje na dané téma, které nás v základu seznamuje a v značné míře dopodrobna popisuje obsah. Kniha se zaměřuje na speciální pedagogiku osob s různým druhem zdravotního a duševního znevýhodnění.

Speciální pedagogika v systému humanitních oborů

V této kapitole autor popisuje základní úvod do speciální pedagogiky a vysvětluje její pojmy. V podkapitole historie o péči o osoby s postižením nejvíce popisuje různé druhy přístupů, které jdou společně s časovou osou. Přístupy: represivní, charitativní, humanistický, rehabilitační, preventivně-integrační a inkluzivní. V této kapitole se také zabývá současným pojetím, cíli a tématy speciální pedagogiky.

V další části se zabývá rozdělením speciální pedagogiky na jednotlivé oblasti, které se zvláště věnují určitému problému. Základní rozdělení a obory speciální pedagogiky jsou somatopedie, tyflopédie, oftalmopedie, surdopedie, akupedie, psychopedie, logopedie, etopedie, speciální pedagogika osob s dílčími nedostatky a speciální pedagogika osob s kombinovaným postižením.

V této kapitole na závěr můžeme najít spojitost speciální pedagogiky s jinými humanitními obory, mezi něž patří filozofie, biologie, psychologie a jiné.

Člověk s postižením ve společnosti

Tato kapitola popisuje problematiku člověka s postižením ve společnosti. Ať už se jedná o osobu s mentálním postižením, nebo sluchovým. Existují jisté normy a normality, podle kterých bychom se měli chovat. Jsou zde uvedeny základní normy: estetické, etické, kulturní, výkonové a právní normy. Dále se zde rozebírá pojetí normality: statické, skupinové, zdravotní, individuální a ideální sociokulturní. Měří se zde i poruchy a postižení podle typu, intenzity a také příčiny.

Prevence, diagnostika, terapie a poradenství ve speciální pedagogice

Jedním z hlavních a nejvíce specifikovaným pojmem v této kapitole je etiologie, která zkoumá vnitřní a vnější faktory poruch a vad. Jsou zde uvedeny jejich prevence a doporučuje čtenářům použití správné terapie. Dále se zaměřuje na prevence v různém vývojovém období, jako jsou prenatální, perinatální a postnatální.

V kapitole je také uveden průzkum a grafické znázornění, které ukazuje procentuální zastoupení osob s různým postižením napříč celkovou populací v ČR.

Rozdělují se zde prevence a jejich možnosti na primární, sekundární a terciální, z nichž každá se snaží předcházet určitým typům postižení. Dále tato kapitola obsahuje základní speciálně-pedagogické diagnostiky a jejich postupy, které jsou dělené podle sledovaných složek, způsobů hodnocení a podle jejich typu. Ty jsou dále děleny na více skupin. Uvedené diagnostické metody jsou jedny z nejčastěji používaných, například anamnéza, pozorování, rozhovor, dotazník či test, metoda ověřování vědomostí a dovedností, analýzy výsledků činností a přístrojové metody. Dále tato kapitola popisuje nápravné terapie a rehabilitace pro osoby s postižením.

Speciální pedagogika osob s postižením zraku

Jak je již jasné z nadpisu, tato kapitola je věnovaná lidem se zrakovým znevýhodněním. Seznámíme se zde se základním dělením postižení zraku a klasifikací zrakových vad. Poznáme základní diagnostiku, se kterou se dále pracuje podle druhu zrakové vady, a způsoby vyšetření zraku. Klasifikace zrakových vad podle určitých druhů kritérií: postižení zrakových funkcí, stupně postižení zraku, podle doby vzniku a podle etiologie. Dále kapitola obsahuje klasifikaci zrakového postižení podle WHO (světové zdravotnické organizace). Světová zdravotnická organizace dělí zrakové postižení podle: střední slabozrakosti, silné slabozrakosti, těžce slabého zraku, praktické nevidomosti a úplné nevidomosti. Dále se v kapitole uvádějí různé terapie, kompenzace a rehabilitace pro lidi se zrakovým postižením. Jejich vzdělávání výchova. Nakonec jsou zde uvedena specifika začlenění lidí s poruchou zraku do „normálního“ života.

Speciální pedagogika osob se sluchovým postižením

*Slepotu odděluje člověka od věcí, hluchota od lidí. (Helena Kellerová,
světoznámá hluchoslepá Američanka)*

Díky sluchu přijímáme až 60 % informací z okolního světa. Pomocí sluchu můžeme běžně komunikovat, orientovat se v prostoru kolem sebe, zvládat psychickou zátěž, máme sociální klima.

Sluch je jedna z nejdůležitějších funkcí pro náš život. U sluchového postižení hodně závisí na jeho rozsahu a době vzniku. Často lidé zaměňují osoby s postižením sluchu s osobami neslyšícími. Více jak 50 % případů sluchového postižení je způsobeno geneticky podmíněnou vadou. Mezi zde uvedené základní příčiny ztráty sluchu patří infekční onemocnění matky, popřípadě infekční onemocnění v průběhu života. Klasifikace sluchové vady je dělena na dvě části. První je periferní část, která zahrnuje vnější a vnitřní část ucha. Druhá je centrální část – ta zahrnuje sluchový nerv a mozkové centrum. Sluchové postižení je zde děleno podle klasifikace a různých kritérií, tedy podle typu, stupně intenzity, doby vzniku a etiologie. Dále se v kapitole seznámíme s terapeutickými, rehabilitačními

a kompenzačními pomůckami, jako je znaková řeč, Braillovo písmo, naslouchací aparát a kochleární implantát. Kapitola také zmiňuje způsoby vzdělávání a životní styl osob se sluchovým postižením, a jejich inkluzi.

Speciální pedagogika osob s narušenou komunikační schopností

Narušenou komunikační schopnost lze charakterizovat pomocí několika pojmů a definic. Nejvíce se týká poruch vady řeči, jako je třeba patlavost, koktavost a mutismus. Etiologie se zde zaměřuje na různé příčiny, které mohou způsobovat jakékoliv poruchy řeči a výslovnosti. Výslovnost a komunikace může být narušena opožděným vývojem, poškozením CNS a nezralostí. V této kapitole je několik tabulek, které znázorňují přehledy ontogeneze lidské řeči, přehled vad a poruch řeči. Uvádí se i jazykové roviny. Například rovina foneticko-fonologická, rovina lexikálně-sémantická, rovina morfológicko-syntaktická a rovina pragmatická. Mezi nejčastější terapie a kompenzace patří logoterapie a AAK (augmentativní a alternativní komunikace), která je ale využívána až při těžké vadě řeči. Jako alternativní metody komunikace jsou uvedeny v kapitole komunikační tabulky a piktogramy.

Speciální pedagogika osob s tělesným postižením a zdravotním oslabením

Hlavním tématem této kapitoly je tělesné postižení a somatopedie. Pod pojmem tělesné postižení si většina lidí představí osobu upoutanou na invalidní vozík, či takovou, která si dopomáhá jinou speciální pomůckou. Pojem somatopedie se věnuje postižení hybnosti, pohybového aparátu, dlouhodobému onemocnění, či zdravotní indispozici. Etiologie obsahuje důvody a možné příčiny vzniku těchto postižení a oslabení. Stejně jako ostatní kapitoly, také popisuje klasifikace tělesného postižení. Jsou zde uvedeny i základní informace o dětské mozkové obrně a epilepsii. Kapitola také uvádí různé kompenzační pomůcky a techniky pro ulehčení a lepší integraci osob s tělesným postižením do běžného života.

Speciální pedagogika osob s mentálním postižením

Patrně žádný jiný druh handicapu neničí člověka v běžné populaci tak zvláštním a odlišným jako právě mentální postižení. (Slowik, 2016)

Pojem mentální postižení je velmi široké a obsahuje velké spektrum postižení, od mentální retardace až po osoby s Downovým syndromem. Přístupy a definice pro mentální postižení obsahují: biologické, psychologické, sociální, pedagogické a právní přístupy. Mentálním postižením a psychickými poruchami se nejvíce zabývá Psychopedie. Etiologie popisuje možné příčiny, které stojí nejčastěji za vznikem mentálních postižení, jako je poškození mozku, intoxikace, genetická porucha, následky úrazu nebo psychické trauma. Inteligenční výpočty začal jako první používat Francis Galton. Klasifikace mentálních postižení je znázorněna v tabulce, ta je rozdělena na šest kategorií, které jsou dále popsány. Vzdělávání osob s mentální postižením mají na starosti školy se speciálním režimem za pomoci speciálních pedagogů a asistentů. Kapitola také popisuje pojmy, které se používaly v minulosti, například debilita, imbecilita a idiocie. Ty dnes již nejsou používány, přesto jsou výjimky, zejména mezi lékaři starší generace, kteří tyto pojmy stále užívají.

Speciální pedagogika osob s dílčími deficity

Poruchy učení, nebo problémy týkající se školních dovedností (psaní, čtení, počty apod.). Poruchy učení se dělí podle mozkových hemisfér na pravohemisférovou část a levohemisférovou část, ale také se dělí podle lehké a těžké formy. V kapitole jsou uvedeny klasifikace podle WHO (MKN-10). Každá porucha má svůj kód. Další část této kapitoly obsahuje základní informace o lateralitě, lehké mozkové dysfunkci a syndromech ADHD a ADD. LDE (lehká dětská encefalopatie) je brána jako drobné organické postižení mozku.

Speciální pedagogika osob s poruchami chování, narušenou sociální adaptací a sociálním znevýhodněním

Tato kapitola popisuje problémové jedince, kteří mají problémy s chováním, kriminalitou, delikvencí a mravním jednáním.

Specifické poruchy chování mohou být zapříčiněny syndromem ADHD, kdy jedinec má problémy s udržení pozornosti, soustředěním nebo hyperaktivitou. Ty jsou typické pro určitá věková stadia jedince. Kapitola obsahuje klasifikaci podle množství kritérií. Výchovná zařízení, která jsou dělena na nápravná a terapeutická. Kniha uvádí několik preventivních programů, které se snaží předcházet rizikovému chování. Dále pak střediska a poradny, které se specializují na další stadia prevence. Cílem těchto poradenských

a prevenčních zařízení je snaha o dosažení resocializace klientů. Dalším tématem této kapitoly je stále narůstající problém s šikanou a šikana jako taková. Dílčí částí kapitoly jsou věnovány osobám z menšinových skupin a předpokladům k jejich začlenění.

Speciální pedagogika osob s kombinovaným postižením

Tato kapitola se věnuje základním informacím o kombinaci různých druhů postižení. Kombinace se může skládat z dvou a více poruch nebo vad. Mezi nejčastější takové jevy patří kombinace s mentálním postižením, kde druhou část tvoří tělesná, popřípadě smyslová vada. Mentální postižení se mísí s tělesnou vadou nejčastěji při dětské mozkové obrně (DMO). Mezi další kombinované poruchy patří porucha autistického spektra (PAS). V kapitole je také zmiňovaný Aspergerův syndrom, což je forma autismu, ale není zde zastoupeno mentální či smyslové postižení. Aspergerův syndrom je brán, jako nadprůměrná inteligence v matematických schopnostech a mechanické paměti. Dalším tématem této kapitoly je hluchoslepota, při níž dotyčná osoba má kombinaci vad neslyšícího a nevidomého. Tyto osoby pro svou komunikaci používají Lormovu abecedu, daktylotiku do dlaně a tadamu. Tuto metodu používají osoby hluchoslepé, které se ji učí už od mládí. Hluchoslepá osoba má přiloženou dlaň na tváři druhé osoby, která mluví. Malíčkem pak hluchoslepý vnímá vibrace hrdla, palcem pohyby rtů a ostatními prsty tvář. Většina hluchoslepoty je zapříčiněna z 50 % Usherovým syndromem. Osobu, která je hluchoslepá poznáme pomocí červenobílé hole.

Speciální pedagogika osob v období senia

Poslední kapitola v této knize se věnuje pojmu stáří.

Stáří je poslední etapa v životě každého z nás. Naše tělo se mění, smyslové a imunitní systémy se oslabují. Speciální pedagogika, která se věnuje stáří nazýváme speciální andragogika nebo speciální gerontagogika. V evropských zemích stáří dostává nového pojmu – Ageismus. Stáří nás už netrápí tolik po ekonomické stránce, ale spíše nás více zajímá náš nehmotný a vztahový život. U starých lidí je potřeba podporovat samostatnost a nezávislost. Novým trendem při práci se seniory se nově stává animace a aktivizace. Dále jsou v kapitole uvedeny možná pomocná zařízení pro seniory.

5.3 Závěr

Závěrem bych chtěla tuto knihu doporučit všem, kdo se zajímá nebo se učí speciální pedagogiku. Kniha je obsahově příjemná ke čtení. Jsou zde základní informace a podklady potřebné pro studium na vysokých školách, kde se učí speciální pedagogika a její základy. Jako čtenář jsem si při četbě této knihy mohla zopakovat své základní znalosti speciální pedagogiky.

6 Profesiografický rozbor

V této kapitole se zaměřím na základní informace o pedagogickém pracovníkovi a profesiografickém rozboru. Další část bude obsahovat dotazníky vychovatelů od paní Lenky, která pracuje ve školní družině Na Nových Butovicích. A dále od mé kamarádky, která si nepřála být kvůli anonymitě jmenována.

6.1 Co je to profesiografický rozbor?

Jinak se dá nazvat jako analýza pracovní činnosti a jedná se o širokou škálu charakteristik, požadavků a metod, které popisují a určují všeobecnou charakteristiku profese. (Wikisofia)

Profesiografický rozbor

Jako jedno z prvních kritérií se posuzuje všeobecný charakter profese s ohledem na následující hlediska:

- *soupis úkolů a prostředků pro výkon,*
- *souhrn povinností pracovníka,*
- *popis obsahu pracovní činnosti a jí odpovídajících úkonů a operací,*
- *popis pracovních podmínek,*
- *inventář požadavků na pracovníka – odborných, fyzických, zdravotních, psychických, osobnostních,*
- *popis postavení profese ve společnosti a rozsah společenské odpovědnosti pracovníka. (Wikisofia)*

6.2 Požadavky a nároky na pracovníka

Pracovník by měl mít odborné vzdělání, vědomosti a být intelektuálně schopný. Jako dobrý pracovník by měl mít osobní předpoklady pro určenou náplň práce. Pár z nezákladnějších požadavků na kvalitního a kvalifikovaného pracovníka jsou: psychická flexibilita, odolnost vůči zátěži, odpovědnost nejen materiální, ochota učit se novým věcem, fyzická zdatnost,

schopnost týmové spolupráce a práce pod tlakem, pozitivní přístup k sebevzdělávání, čistý trestní rejstřík, komunikativnost, schopnost pracovat samostatně, mít odborné vzdělání nebo kurzy, znalost určitého jazyka, základní znalosti práce na počítači - v dnešní době důležité kvůli tvorbě dokumentů, vyřizování faktur a pro další administrativní činnosti. Řidičský průkaz je výhodou.

6.3 Kvalifikace pedagogického pracovníka při zájmovém vzdělávání

Školské zařízení pro zájmové vzdělávání zaměstnává pouze kvalifikované pedagogické pracovníky dle zákona č. 563/2004 Sb., pedagogické pracovníky, mezi které patří:

- Vychovatel
- Učitel
- Pedagog volného času

To zajišťuje kvalitu a odbornost vzdělávání v oblasti volného času.

6.4 Pedagogický pracovník podle zákona 536/2004Sb.

Jako pedagogického pracovníka můžeme brát osobu, která vykonává přímou činnost výchovnou, speciálně-pedagogickou či pedagogicko-psychologickou, přímým způsobem na vychovávaného nebo vzdělávaného, čímž provádí výchovu a vzdělávání podle právního předpisu. Za pedagogického pracovníka také můžeme považovat osobu, která vykonává přímou pedagogickou činnost, které se týká práce v zařízeních sociálních služeb.

Kdo vykonává přímou pedagogickou činnost:

- *učitelé a kantoři,*
- *pedagog, pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,*
- *vychovatelé,*
- *speciální pedagogové,*
- *psychologové,*
- *pedagogové volného času,*

- *asistenti pedagoga,*
- *trenéři (sportovní, hudební atd.),*
- *metodici prevence v pedagogicko-psychologických poradnách,*
- *Vedoucí pedagogičtí pracovníci (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2004)*

6.5 Pedagog volného času

Pedagog volného času se specializuje přímou pedagogickou činností na zájmové vzdělávání ve školách a školských zařízeních. Pedagog volného času získává odbornou kvalifikaci studiem na vysoké škole, akreditovaném studijním oboru, pedagogické vědě, programu celoživotního vzdělávání, popřípadě studiem pedagogiky na vyšší odborné škole, které je ukončeno odbornou atestací.

Povolání pedagoga volného času spočívá v tvorbě běžných forem a metod výchovy a vzdělávání ve volném čase dětí a mládeže. Pedagog také provádí určitá vyšetření.

Činnosti spojené s prací pedagoga volného času jsou:

- *Spolupracuje na aplikování speciálně pedagogických postupů, či nových výchovných systémech.*
- *Provádí preventivní, primární určité pedagogické vyšetření.*
- *Publikuje aktivity.*
- *Sám provádí speciální pedagogické vyšetření.*
- *Spolupracuje se specialisty (psycholog, pediatr, neurolog a psychiatr).*
- *Stanovuje a aplikuje výchovné postupy a metody v diagnostických ústavech.*
- *Vytváří výchovné a vzdělávací dokumenty pro preventivní programy a akce.*

- *Zajišťuje specializované poradenské činnosti. (Infoabsolvent, 2015)*

6.6 Vychovatel

Vychovatel se zaměřuje na výchovně vzdělávací činnosti specializované na celkový rozvoj osobnosti dětí, studentů a mládeže, na jejich zájmy a koníčky dle výchovně vzdělávacího programu ve školství, na internátu, při domovech mládeže a jiných zařízeních.

Činnosti spojené s prací vychovatele

Stručný základní soupis činností a aktivit, které vykonává vychovatel:

- *Ponouká osobní vývoj dětí, žáků a studentů.*
- *Koordinuje činnosti ve výchovných skupinách.*
- *Vede evidenci pedagogických aktivit, hodnotí výsledky dětí a žáků.*
- *Pracuje na protidrogové prevenci v určitém pedagogickém zařízení.*
- *Soustředí se na prevenci proti šikaně, užívání návykových látek a patologických jevů.*
- *Pracuje na plnění úkolů a pracích, které souvisí s přímou pedagogickou činností.*
- *Neustále studuje a hledá nové poznatky v oboru a zjišťuje jejich použití do praktických aktivit. (Infoabsolvent, 2015)*

Kdo je vychovatel

Vychovatelem je osoba, která se soustředí na výchovné působení a vzdělávání mladých lidí, jako jsou žáci základních škol, školních klubů a družin. Dále může být vychovatelem sportovní trenér, vedoucí zájmového kroužku, a hlavně jedním z nejdůležitějších vychovatelů je rodič. Rodič je ten, který začíná s výchovou již v raném věku dítěte. On má hlavní roli ve výchově a snaží se vychovávat a vést své děti tím správným směrem. Pro profesi vychovatele musí dotyčný splňovat odborné vzdělání.

Funkce vychovatele jsou hlavně zakládány na tom, že vychovatel je rádce, instruktor a inspirací pro mládež se kterou pracuje. Snaží se děti učit a vzdělávat novým věcem a nenásilně je směřuje k navození procesu učení. Svým neustálým jednáním by měl být správným vzorem pro své svěřence, ať při procesu učení či trénování sportu. Může být brán jako vzor pro své žáky. Snaží se vést své svěřence plnohodnotným způsobem. Snaží se děti učit a obohacovat novými a prospěšnými znalostmi. Rozvíjí jejich koníčky a zájmy, které jsou dle norem správné a nespádají pod nelegální činnosti.

Dobrý vychovatel se snaží být dětem nejenom přítelem, ale i osobou, které se můžou svěřit a obrátit se na ni se svými problémy. Sdílí s nimi jejich radosti, úspěchy, ale i starosti a nezdary. Sám by se měl zajímat o jejich psychickou a fyzickou pohodu, protože s dětmi pracuje převážně ve volném čase, neměl by vztah k dětem být tolik formální. Je to lepší pro jednání a řešení různých situací. Vychovatel by neměl svou autoritu budovat pomocí rozkazů a úkolů, ale z dobrého a přátelského vztahu k dětem. Měl by brát děti hlavně podle věku a jejich chování. Vychovatel rozvíjí již naučené činnosti, podněcuje a podporuje zájmy dětí o nové činnosti a aktivity o které mají zájem.

6.7 Klíčový pracovník v sociálních službách DC Paprsek

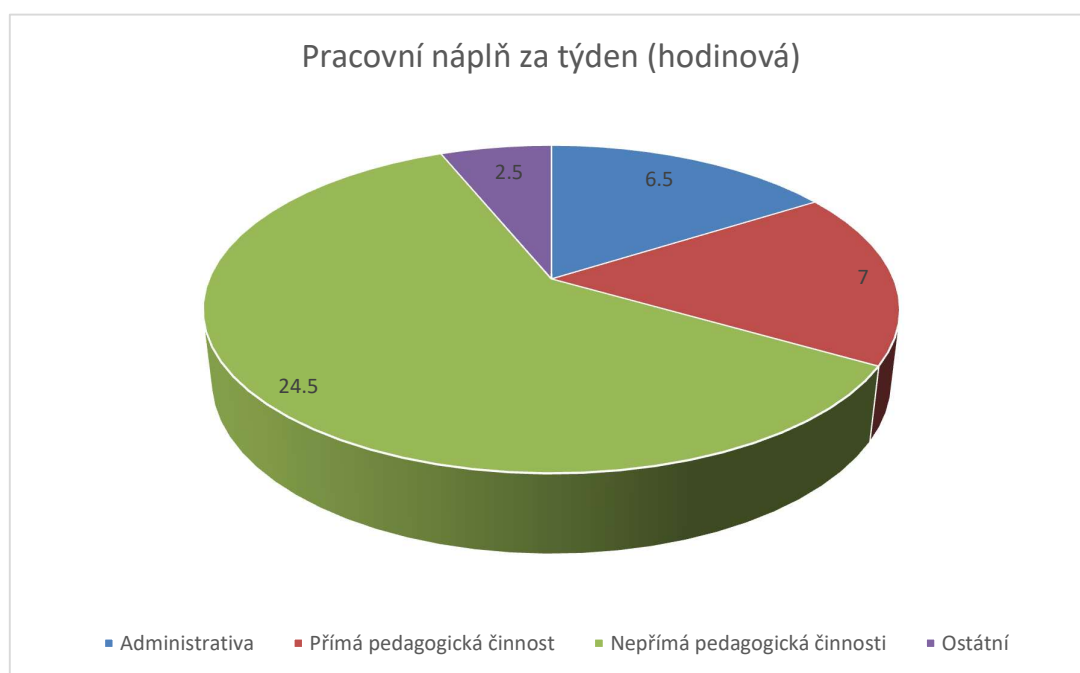
V DC Paprsek pracuji letos šestým rokem, na pracovní pozici Pracovník v sociálních službách / Pracovník přímé péče. Dále jsem vedena ve stacionáři jako klíčový pracovník. Mou pracovní náplň z největší části tvoří pečovatelská aktivita, kde pomáhám klientům se stravováním a osobní hygienou. Hlavní je pro nás spokojený klient. To je pro naši práci alfou i omegou.

Každý den je u nás po aktivizační stránce jinak řešený. Určité dny se s klienty věnujeme aktivitám, které jsou směřovány k pohybovým a hudebním činnostem. Jiné dny jsou zaměřeny na rukodělné a motorické aktivity a také pracujeme v kuchyni. Nejvíce se věnujeme pohybu a sportovním aktivitám, mezi které můžeme zařadit i kondiční chůzi a každodenní procházky.

Dále máme spoustu aktivit, které jsou vedeny pod dohledem specializovaných pracovníků. Mezi činnostmi, kterým se s klienty věnujeme, patří zooterapie, hipoterapie, práce v kuchyni, sportovní hry, společenské hry nebo divadelní dílna.

Na našem oddělení mám také na starosti dokumentaci. Každý měsíc plánuji služby na ten další, počítám vyúčtování stravy klientů a pracovníků. Připravuji potřebné písemné podklady a dokumenty pro stacionář a rodiče. Jednou měsíčně píšeme hodnocení plánu potřebné podpory našich klientů. Každý pracovník má na starost několik klientů. Všechny tyto činnosti zpracováváme ve speciálním programu. Hlídám správný chod stacionáře a jednou ročně sestavujeme každému klientovi nový individuální plán podpory. Každý den se věnuji přímé a nepřímé pedagogické činnosti, obslužné péči a administrativě.

Při příchodu nových pracovníků, dobrovolníků a stážistů mám na starost jejich zaškolení a zaučení. Seznámit je s chodem stacionáře, ukázat jim, jak je potřeba pracovat s klienty. Jak se k nim chovat, popřípadě jim s něčím dopomoci. Seznámit je s provozem a provozním řádem stacionáře.

Graf 1 Pracovní náplň za týden (hodinová)

6.8 Dotazníky s vychovateli ve školní družině

Dostala jsem souhlas k jejich zveřejnění pro svou práci, avšak s omezením a zákazem dalšího šíření.

Dotazníky jsem provedla s několika zúčastněnými, které znám osobně popřípadě jsem na ně dostala doporučení od známých. Všem, kteří se zúčastnili tohoto dotazníku, byly položeny stejné otázky. První dotazník jsem provedla s paní Lenkou Š., která je maminkou a pracuje ve FZŠ Ped FUK Mezi Školami na Nových Butovicích jako vedoucí vychovatelka. V dotazníku je označena jako paní Lenka. Druhý dotazník pak s blízkou kolegyní, která nechce být nijak zmiňována. Proto u jejích odpovědí bude napsáno dotazovaná osoba č.2. Celý dotazník je zveřejněn v kapitole příloh.

Zhodnocení a výstup ze zpracovaných dotazníků

Při vyhodnocování těchto dotazníků jsem si pečlivě pročítala odpovědi a sledovala zda se dotazníky od základů liší nebo zda se vyskytují podobnosti v odpovědích. Odpovědi obou zúčastněných jsou velmi stručné.

Nejvíce mě zaujala jedna z otázek, kde se dotýčným ptám, jak vnímají dnešní mládež. Obě osoby uvádí, že je vidět, jak dnešní doba dost ovlivňuje děti a mladistvé. Mají menší respekt k ostatním kolem sebe, jak k učitelům, starším osobám, ale i kolektivu kolem sebe. Jeden z důvodů uvádí například, menší zájem rodičů k dětem a jejich vzdělání. Více je podporují v moderních technologiích, a méně se jim sami věnují. Je to ovšem pouze názor a nevztahuje se to na všechny rodiče.

K otázce, která se týká inkluze, jsem bohužel čekala obsáhlejší odpovědi. Já sama jsem pro inkluzi, která ale musí být dobře provedená a připravená pro děti se znevýhodněním, ale i pro ostatní žáky. Dále by měl být dobře vybrán asistent pedagoga.

Zajímavá je také otázka, kde se ptám kdy se obě vychovatelky rozhodly pro tento kariérní směr. Ani jedna z nich dopředu nepracovala na práci vychovatelky. Pro tuto kariéru se rozhodly až po čase.

Závěrem bych ráda chtěla říct, že každý učitel nebo vychovatel má jiné metody při práci s dětmi. Každý má také jiný názor na děti a mládež. Já osobně vnímám dnešní mládež, jako uspěchanou, ovlivňovanou moderními technologiemi, méně se zajímají o své zdraví a sociální klima kolem sebe. Rodina jim více platí různé kroužky, než aby s nimi trávila čas.

6.9 Závěr

Tato kapitola především popisuje pedagoga od přesné definice až po uplatnění v různých oborech a zaměstnáních. V první části, kde jsou popsány náležitosti pro profesi pedagoga, vyplývá, že nezávisle na tom, zda je pedagogem volného času, učitelem nebo vychovatelem, by měl mít širokou škálu dovedností, které mu pomohou při výkonu jeho povolání.

Druhá část se primárně zabývá zpracováním dotazníků a odpovědí na položené otázky. Z výsledků je zřejmé, že každý z nás může vidět daný problém jinak a že věkový rozdíl pravděpodobně ovlivňuje odpovědi na otázky. Každý má také jiné pedagogické zkušenosti a vidí daný problém jinak.

7 Případová studie DC Paprsek

V části případové studie se zaměřím na provoz a denní režim ve stacionáři DC Paprsek, kde pracuji jako klíčová pracovnice v sociálních službách déle než 5 let. Do stacionáře jsem nastoupila jako zástup za mateřskou dovolenou a po čase mi byla nabídnuta nová smlouva na dobu neurčitou, o kterou jsem usilovala a které si nesmírně vážím. Dodnes se těším z práce v této instituci. V této části objasním obecnou charakteristiku denního stacionáře, základní informace, denní režim, principy poskytování služeb, úhrady za poskytování sociálních a fakultativních služeb a mé vlastní hodnocení DC Paprsek. Kapitola také obsahuje krátké seznámení s NRP – Náhradní rodinou péči a centrem Zdeňka Matějčka.

7.1 Základní informace

Název: Dětské centrum Paprsek

Zřizovatel: Magistrát hlavního města Prahy

Dětské centrum Paprsek bylo založeno 1.4.1994, jako modelové centrum pro komplexní péči o osoby s mentálním a kombinovaným postižením a také pro jejich rodiny.

DC Paprsek poskytuje na území hlavního města Prahy sociální službu denního stacionáře ve střediscích Hloubětín, Prosek a DAR. Dále organizace provozuje také domov pro osoby se zdravotním a mentálním postižením ve středisku Setkání na Červeném vrchu.

Organizace DC Paprsek Hloubětín nabízí terapie, odborné konzultace a poradenství v oblasti psychologie, které ve stacionáři zajišťuje paní Mgr. Šolaja a pan PhDr. Šturma, logopedii paní Mgr. Hrubantová, rehabilitaci a fyzioterapii zajišťuje paní Mgr. Křápková, paní Mgr. Pínová a paní Zakouřilová a terapii podle Marie Montessori zajišťuje paní Mgr. Jantová. DC Paprsek také pořádá kurzy v rámci náhradní rodinné péče v centru Zdeňka Matějčka v Hloubětíně a terapie pevným objetím podle Jiřiny Prekopové.

Celková kapacita denních stacionářů v rámci DC Paprsek je 87 klientů. Zájemci, kteří čekají na volné místo, jsou u nás hlášeni na čekací listině. Plánovaná kapacita se bude do budoucna nadále navyšovat a to se týče jak počtu klientů, tak pracovníků přímé péče.

7.2 Základní informace z denního stacionáře středisko Hloubětín

Cílem denního stacionáře je všestranná podpora a dopomoc lidem s mentálním a kombinovaným postižením a jejich rodinám. Maximální kapacita denního stacionáře Hloubětín, který je rozdělen do dvou zrekonstruovaných budov, dílen a prostorné zahrady je více než 30 uživatelů. Provoz DC Paprsek je od 7 do 17 hodin.

7.2.1 Cíle denního stacionáře střediska Hloubětín

- *Zvyšovat míru soběstačnosti klientů.*
- *Udržovat klienta a jeho rodinu v kontaktu se společenským prostředím.*
- *Umožnit klientovi aktivně využívat den.*
- *Zprostředkovat kontakt s vrstevníky.*
- *Podpora osobního rozvoje.*
- *Podpořit právo klienta na vzdělání.*
- *Umožnění klientům zažít si společně pocit úspěchu, radosti a sounáležitosti. (DC Paprsek, 2016)*

7.2.2 Cílová skupina

Skupina osob, která má možnost být přijata do denního stacionáře je mládež ve věku od 7 do 18 let a osoby ve věku do 40 let s mentálním či kombinovaným postižením. Sociální služby nelze poskytnout osobám a žadatelům s psychiatrickým onemocněním a s výraznými projevy agresivity, a pokud zdravotní stav vyžaduje použití speciální techniky.

7.2.3 Předmět činnosti

Ve stacionáři se nabízí základní a dobrovolné aktivity, mezi které patří sportovně pohybové a umělecko-výtvarné činnosti jako jsou sportovní klub, pohybová a divadelní dílna, procházky, výlety za kulturou a jiným uměním, sociální poradenství, výchovně-vzdělávací aktivity, pečovatelská péče a speciální terapie psychologická, logopedická, speciální pedagogika, rehabilitační, fyzioterapie za použití Vojtovy metody a terapie podle Marie Montessori. Pro rodinu a nejbližší je v případě zájmu připraveno psycho-relaxační cvičení.

Každý rok také pořádáme různé aktivity s klienty. Jedná se o týdenní rehabilitační pobyty v přírodě, sportovní akce v rámci speciálních letních a zimní olympiád, tábory a mezinárodní setkání v rámci inkluze s mladými lidmi z Polska.

DC Paprsek nabízí i ambulantní služby určené pro děti, mladistvé a jejich rodiny. Zde dětské centrum nabízí služby a poradenství v oblastech:

- psychologie,
- rehabilitace,
- psychoterapie,
- logopedie,
- individuální a speciální pedagogiky,
- Montessori terapie.

7.3 Nabídka služeb

Denní stacionář v rámci služeb nabízí základní a fakultativní služby. Základní služby se skládají z denních potřeb jako je hygiena, stravování a sociální interakce. Fakultativní činnosti obsahují služby nad rámec standartní denní péče jako je logopedie, psychologie nebo fyzioterapie.

Základní činnosti

- Dopomoc při zvládnání běžných každodenních činností.
- Dopomoc při osobní hygieně.
- Poskytování stravy a pitného režimu.
- Práce při výchovně-vzdělávacích a aktivizačních činnostech (dřevařská dílna, práce na zahradě, rukodělná dílna, pohybová a taneční dílna, divadelní koutek, práce na iPadu a PC).
- Dopomoc při zprostředkování kontaktu se společenským životem.
- Trénink sociálních dovedností.
- Bazální stimulace.
- Individuální práce s uživatelem.
- Základní sociální poradenství.

- Ranní sezení podle p. Kielina.
- Polohování.
- Individuální plán podpory (který se každoročně sestavuje nový).

Fakultativní činnosti

- rehabilitace,
- logopedie,
- Montessori terapie,
- fyzioterapie,
- terapie pomocí vířivé vany,
- plavání,
- psychologie,
- keramika,
- arteterapie,
- SOH – speciální olympijské hry,
- muzikoterapie,
- zooterapie (hipoterapie, canisterapie, felinoterapie a terapie za pomocí ježka).

Úhrady za poskytování služeb

Úhrady za poskytování služeb se dělí do tří skupin, platby za sociální služby, fakultativní služby a stravování. Sociální služby a fakultativní služby jsou dále hrazeny podle využívání. Strava je dělena podle věku klienta a odebíraného počtu stravy. Všechny níže uvedené ceny jsou platné od 1.9.2017.

Platby za poskytování sociálních služeb

Zákonní zástupci nebo opatrovníci platí danou částku za každou hodinu poskytnutých základních služeb denního stacionáře. Ceník základních služeb je rozdělen pouze podle věku klientky/klienta.

Tabulka 1 - Platba za sociální služby, zdroj: DC Paprsek

	Uživatelé do 15 let	Uživatelé od 15 let
Platby za sociální služby	45 Kč/hod	50 Kč/hod

Platby za fakultativní činnosti

Úhrady za fakultativní služby jsou rozdělené podle druhu aktivity, lekce či vícedenní činnosti. Jednotlivá střediska mohou nabízet různé fakultativní služby.

Činnosti vedené jako jednorázová aktivita placená částkou 70 Kč jsou:

- individuální fyzioterapie,
- individuální logopedická péče,
- individuální psychologická péče,
- individuální speciálně pedagogická péče,
- terapie podle Marie Montessori,
- rehabilitace ve vířivé vaně,
- canisterapie,
- plavání (plus pololetní sazba, tu si stanovuje plavecký bazén),
- hipoterapie (plus 150,- za jízdu).

Činnosti vedené jako lekce placené částkou 70 Kč jsou:

- arteterapie,
- muzikoterapie.

Fakultativní služby (vícedenní aktivity):

- Půldenní víkendová akce a večerní akce 250 Kč
- Celodenní víkendová akce 500 Kč / den
- Vícedenní akce s přespáním (výjezdové) 800 Kč / den (v této ceně je zahrnuto ubytování, stravování, doprava na akci, startovné, nebo jiné poplatky)

Platby za stravování

Klient či klientka denního stacionáře není povinen/povinna se stravovat v zařízení nebo odebírat stravu ve stacionáři. Cena za stravu je také dělena podle věku klienta/klientky.

Tabulka 2 - Platba za stravu, zdroj: DC Paprsek

	Uživatelé do 15 let	Uživatelé od 15 let
Dopolední svačina	15 Kč	15 Kč
Oběd	35 Kč	45 Kč
Odpolední svačina	10 Kč	10 Kč

Při výběru stravy pro klienty je nutné zohledňovat jejich stravovací návyky, potřebné pomůcky ke stravování, medikace a alergie. V případě nutnosti je možnost speciální úpravy jídla ať už se jedná o nahrazení některé složky nebo rozmixování pro jednodušší příjem.

Mezi základní pomůcky, které se používají při stravování patří ergoterapeutické nádoby. Jedná se hlavně o speciálně tvarované talíře nebo příbory, které se dají upravit pro potřeby každého klienta. Další důležitá pomůcka je speciálně vykrojený hrnek pro lepší podávání pití klientovi. K těmto pomůckám se také používá speciální protiskluzová podložka, na které neklouže nádobí a je snadno omyvatelná.

Kvůli bezpečnosti a správnému stravování musí být vystaven seznam alergenů na každém středisku a v každé budově. Seznam alergenů je publikovaný ve směrnici 2000/89 ES a od 13.12.2004 je upraven směrnici 1169/2011EU.

1. Obiloviny obsahující lepek (pšenice, žito, ječmen, špalda, kamut nebo jejich hybridní odrůdy a výrobky z nich).
2. Korýši a výrobky z nich.
3. Vejce a výrobky z nich.
4. Ryby a výrobky z nich.
5. Podzemnice olejná (Arašíd) a výrobky z nich.
6. Sójové boby (Sója) a výrobky z nich.
7. Mléko a výrobky z něj.
8. Skořápkové plody (mandle, lískové ořechy, vlašské ořechy, kešu ořechy, pekanové ořechy, para ořechy, pistácie, makadamie a výrobky z nich).
9. Celer a výrobky z něj.
10. Hořčice a výrobky z ní.
11. Sezamová semena (Sezam) a výrobky z nich.

12. Oxid siřičitý a siřičitany v koncentracích vyšších 10mg, ml/kg, l, vyjádřeno SO₂.
13. Vlčí bob (Lupina) a výrobky z něj.
14. Měkkýši a výrobky z nich.

7.4 Vlastní hodnocení DC Paprsek

Ve stacionáři se s klienty věnujeme různým aktivitám. Jde hlavně o rukodělné činnosti, pečení, vaření a sportovní aktivity. Někteří klienti mají tu možnost se zúčastnit i závodů hlavně ve sportech jako je plavání, přehazovaná, atletika nebo zimní sporty, které jsou pořádány ČHSO (České hnutí speciálních olympiád). Dále se pořádají plavecké závody v rámci stacionáře, pobyty v přírodě a účast na integračním programu v Polsku.

Záznam ze dne

Stacionář se otvírá v půl sedmé ráno. Klienti dochází mezi sedmou až půl devátou a někteří z nich ještě snídají ve stacionáři. Než do stacionáře přijdou všichni klienti tak se nejčastěji malují mandaly a cvičí se jóga. V půl deváté začíná ranní kruh, kde si řekneme, jaké aktivity jsou na daný den naplánované. Každý den se snažíme pro klienty vytvořit a vykonávat s nimi různé aktivity, proto si vyberu na popis pouze jeden den a to pondělí. V pondělí na ranním sezení si říkáme a některým klientům pomocí piktogramů ukazujeme, co je daný den čeká, a ještě nám klienti chvíli vyprávějí jakým činnostem se věnovali o víkendu. Následně jsou klienti rozděleni do skupin podle aktivit a činností, které mají rádi a víme že je budou bavit. Potom následuje svačina v kuchyni a pak dle potřeby osobní hygiena. V rámci navazujících aktivit se někteří klienti odeberou na kondiční procházku, keramickou dílnu, canisterapii, vaření nebo pečení. Před dvanáctou hodinou se chystá kuchyň k obědu. Po jídle následuje chvílka pro sebe, kdy klienti mohou relaxovat, být na počítači nebo si udělat si kávu. Odpoledne jedna skupina odjede na hipoterapii. Ostatní klienti, kteří zůstanou ve stacionáři se věnují zpívání s kytarou. Zpívají oblíbené písničky anebo trénují na vystoupení do paláce Akropolis. Kolem půl druhé začínají další aktivity. Ve tři hodiny společně s klienty připravujeme odpolední svačinu. Někteří po svačině odchází domů, jiní až později. S nimi například malujeme, uklízíme a připravujeme prostory na další den. Stacionář zavíráme v pět hodin odpoledne.

Práce v DC paprsek

V následující části se pokusím jednoduše popsat silné a slabé stránky denního stacionáře a vyzdvihnout z mého pohledu nejdůležitější aspekty, které ovlivňují práci pro DC Paprsek.

Mezi silné stránky patří:

- dobré kolektivní prostředí,
- moderní a vybavené zázemí,
- vzájemná vstřícnost ve stacionáři,
- kladný a pozitivní přístup vedení k zaměstnancům,
- podpora ve vzdělávání pracovníků,
- podpora vlastní iniciativy,
- podpora zpětné vazby,
- dobré finanční ohodnocení a zaměstnanecké benefity,
- sportovní výjezdy s SK Paprsek,
- akreditační kurzy,
- dovolená v období letních prázdnin.

Dále bych ráda dodala, že zde má každý nárok se prosadit a říct, co si myslí. Lepší vedení a kolektiv jsem ještě v práci neměla. Vždy vyjdou vstříc novým nápadům, přáním pracovníků i klientů. V rámci provozu stacionáře pořádám terapii s jihoafrickými ježky.

Mezi slabé stránky patří:

- málo pracovníků na daný počet klientů,
- psychicky a fyzicky náročná práce,
- na studium vysoké školy není studijní volno,
- neadekvátní odměna za PVP (pobyt v přírodě).

Jako nejvíce slabou stránku vyzdvihnu neadekvátní počet pracovníků ku počtu klientů v našem stacionáři. Někteří klienti vyžadují neustálý dohled a péči, kolikrát se kvůli malému počtu pracovníků práce stává opravdu náročnou a z důvodu nepoměru se může stát, že kvalita péče nebude tak vysoká, jak by měla být.

Moje zkušenost s prací ve stacionáři DC Paprsek je pozitivní. Tuto práci vykonávám již 5 let a práci s podobnou pracovní náplní mám již od svých 16 let. Vždy jsem se tomuto oboru chtěla věnovat. Práce ve stacionáři mě celou dobu baví a pozitivně naplňuje. Každý den začínám s dobrým pocitem a až na výjimečné případy se do práce těším. Aktivita, které děláme u nás jsou zábavné, naučné a oblíbené u klientů i u pracovníků.

7.5 Centrum NRP – Náhradní rodinná péče

DC Paprsek také provozuje Rodinné centrum Zdeňka Matějčka, které poskytuje poradenství a školení pro žadatele o adopci. Centrum náhradní péče úzce spolupracuje s Magistrátem hlavního města Prahy, který eviduje uchazeče a žadatele o náhradní rodinnou péči a připravuje kurzy, které v tomto v rodinném centru probíhají. Centrum poskytuje veškerou psychologickou péči náhradním rodinám a jejím členům. Profesionálně připravuje budoucí rodiny a pěstouny a dále jim umožňuje získávat veškeré důležité informace a údaje pro osvojení dítěte do vlastní péče. Centrum kromě kurzů zprostředkovává i závěrečné testy žadatelů o náhradní rodinnou péči jako jsou rozhovory, testy a posouzení. Poslední částí cyklu je konzultace pro již zařazené pěstouny do programu náhradní rodinné péče.

Mezi zájemce o NRP patří:

- *pěstounské rodiny a jejich adoptované děti i biologické děti,*
- *širší okruh rodiny, jak pěstounů, tak i dětí,*
- *biologická rodina,*
- *děti v ústavní péči a jejich rodiče,*
- *rodina, která potřebuje pomoc,*
- *děti s vývojovými problémy,*
- *dysfunkční rodiny,*
- *afunkční rodiny. (DC Paprsek, 2015)*

7.5.1 Nabídka služeb

Rodinné centrum připravuje širokou škálu kurzů pro zájemce o NRP v Praze. Kurzy jsou zakončeny psychologickým posudkem uchazeče.

Dále náhradní rodinná péče také nabízí společně s DC Paprsek ambulantní psychologické a rehabilitační služby pro rodiny, které se připravují na přijetí nového člena rodiny a také rodinám již vedených v programu náhradní rodinné péče, které se starají o již přijaté dítě.

8 Písemná příprava na ucelenou volnočasovou výchovnou aktivitu

Pro tuto kapitolu jsem si vybrala činnost, které se pravidelně věnujeme s kolegy a klienty v našem stacionáři pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením. V rámci provozu stacionáře se s klienty věnujeme divadelní dílně. Minimálně jednou za rok se s naším divadelním vystoupením zúčastňujeme integračního festivalu Slunce, který se pořádá v paláci Akropole dvakrát do roka. První festival se pořádá v květnu a druhý v průběhu listopadu. S naší divadelní dílnou se snažíme zúčastnit obou termínů každý rok. Je to pro nás čest zde vystupovat a poznávat nové lidi a kamarády. Na festivalu Slunce vystupujeme s klienty již několik let. Dříve jsme na festivalu vystupovaly s tanečním představením. Při plánování na další vystoupení jsme se rozhodly pro změnu a zkusit divadelní představení, což bylo přijato velmi pozitivně. Proto u nás ve stacionáři vznikla divadelní dílna. S každou divadelní hrou vystupujeme na festivalu, zahradním dni a vánoční besídce v DC Paprsek.

Divadelní dílna je u nás v rámci stacionáře volitelnou aktivitou, které s klienty věnujeme. Na každé vystoupení si vyrábíme kulisy a kostýmy svépomocí.

8.1 Divadelní vystoupení s názvem Zlatěj Šicák

Inspirací pro tuto hru nám byla jedna z povídek ze sbírky Kytice od Karla Jaromíra Erbena. Klienti si vybrali hru o Zlatém kolovrátku. Nápad to byl dobrý, ale bylo potřeba udělat několik úprav. Jak je známo Zlatý kolovrátek je celkem morbidní příběh, ve kterém se zobrazuje násilí a smrt, proto jsme upravili děj, aby více vyhovoval klientům a obecnstvu. Děj probíhá v moderní době, kdy mladá dívka vlastní mobilní telefon, zlatou koloběžku, notebook. Zlatý kolovrátek nahradil šicí stroj. V této upravené verzi příběhu se nevyskytuje tolik násilí.

Zájmová činnost: divadelní dílna

Věková hranice: neurčena kvůli široké věkové škále klientů

Počet zúčastněných: 10 účastníků

Příprava činnosti: přibližně 5 měsíců

Délka vystoupení: 30 minut

Výukový cíl: Hlavním výukovým cílem je trénink paměti a procvičování čtení. U některých klientů, kteří neumějí, nebo nemohou číst, to znamená procvičování a opakování slyšeného textu. Dále tato aktivita pomáhá orientaci v prostoru, přičemž se herec učí během hry přecházet na určitá místa dle scénáře. Vedlejšími výukovými cíli jsou podpora a rozvoj jemné motoriky při výrobě kulisního materiálu a doprovodných prací, dále nácvik a procvičování činností.

Účastníci divadelního dílny: Herecký sbor stacionáře DC Paprsek, který se skládá z osob s mentálním a kombinovaným postižením. Například DMO, osoby s poruchou autistického spektra a Downovým syndromem.

Potřebné prvky: kostýmy, scénář, kulisy a materiál na jejich výrobu.

Scénář: Součástí přípravy na divadelní vystoupení je i společná tvorba scénáře s klienty, kteří se chtějí zúčastnit. Ve většině případů je scénář vždy založen na nějaké existující divadelní hře nebo příběhu, který je upraven tak aby vyhovoval všem zúčastněným hercům. Rozhodla jsem se zveřejnit názornou ukázkou scénáře, který byl zpracován (viz. Příloha 1).

Popis a příprava při divadelní dílně: Divadelní dílna probíhá v rámci stacionáře dvakrát týdně v pondělí a ve čtvrtek. V pondělí se s klienty společně podílíme na přípravě kostýmů kulis, přičemž si klienti samostatně vybírají, jak budou jejich kostýmy vypadat. Při této činnosti je cílem rozvíjet jejich představivost a zapojit je do skupinové práce. Během výroby kostýmů a kulis si klienti procvičují jemnou motoriku a vzájemně si dopomáhají při práci s materiálem, který mají k dispozici. Pracují zde se spotřebním materiálem, jako je papír, karton, plast a jiné, který byl zvolen pro danou činnost. Vedlejší výukovou náplní je metoda samostatné práce a vymýšlení různých doplňků, například výroba domu, seníku, počítače a koloběžky. Při výrobě domu byla použita velká kartonová krabice, na kterou měli za úkol klienti namalovat, jak by měl vypadat jejich ideální dům. Učili se zde pracovat s nůžkami, lepenkou a barvami. Při natírání domu bylo pro klienty nutné pomalu a pečlivě nanášet barvy na určitá místa, aby byl výsledek co nejlepší. Dalším úkolem pro klienty bylo procvičování barev. Museli si dávat pozor na výběr a rozpoznávání správných barev a snažit

se malovat na určitá místa a nepřetahovat. Někteří klienti museli tuto činnost provádět s větší dopomocí. Tento samý proces se využil i při výrobě ostatních kulis.

Při volbě kostýmů se domlouváme, zda budeme moci využít oblečení, které běžně nosíme, nebo si je vyrobíme z dostupných materiálů. Na výrobu sukni pro děvčata se použil krepový papír, kde bylo potřeba aby si každá dívka, která bude hrát vybrala barvy, které se jí líbí a vyrobila si z nich sukni podle návodu, pokud bylo potřeba mohla poprosit o pomoc od pracovníků.

Divadelní dílna ve čtvrtek je zaměřena na nacvičování scénáře. Přípravy a nácvik probíhají v klidné a prostorné místnosti, a pokud již máme připravené kostýmy a kulisy, můžeme je použít pro lepší vcítění do rolí. V místnosti také plánujeme, jak budou rozestavené kulisy na pódiu. Všechny potřebné věci a materiál připravujeme podle známého prostoru, ve kterém budeme vystupovat. Je důležité si pečlivě promyslet jejich rozmístění, nejen kvůli prostoru, ale i volnému místu pro pohyb po divadelní scéně. Jako pro všechny herce je důležité provádět zkoušky i s připravenými kulisami a kostýmy, aby si dobře prohlédli a zapamatovali prostor na kterém se bude hrát. Známý prostor a opakování zlepšilo u klientů se vcítění do vlastních rolí. Tato aktivita velmi napomáhá ve cvičení paměti a orientaci v prostoru. Dále se učí pracovat s určeným prostorem, kde jsou rozmístěné kulisy, což je jeden z cílů při této aktivitě. Pokud je některý z klientů na vozíku je mu potřeba dopomoci s pohybem po place.

Každý klient, který dokáže samostatně číst dostane scénář se svým textem, který si během nácviku pročítá. Tím se učí svůj text, který bude pak říkat v průběhu představení. Během jednoho nácviku opakujeme celou hru několikrát, protože je potřeba se věnovat každému klientovi zvlášť a vícekrát si hru zopakovat. Pokud nacvičujeme s účastníkem, který není schopen text přečíst tak mu pomalu a srozumitelně čteme text po krátkých větách tak, aby si ho dobře zapamatoval.

Reflexe:

- Divadelní dílna se těší velké oblibě u klientů, což pro mě bylo jedním z hlavních důvodů pro zpracování tohoto tématu.

- Zkouška divadelního představení vzbudila zájem a pečlivost všech zúčastněných klientů.
- Nacvičování textů a dialogů pomáhá klientům procvičovat paměť.
- Jeden z hlavních přínosů je podpora jemné motoriky zúčastněných. Všichni klienti se podíleli na výrobě kostýmů a kulis.
- Divadelní dílna měla přínos u klientů i v oblasti soustředění.
- Nácvič divadelní hry klientům zlepšil orientaci ve známém prostoru.
- Výsledky manuálních prací vyvolaly v klientech pocit spokojenosti se svým výtvořem.
- Čtení textu spolu s klienty některým z nich zlepšilo výslovnost.
- V rámci skupinových aktivit klienti projeví určitou míru empatie a schopnost vžít se do role.
- Jako další úspěch považují, že klienti projeví iniciativu a zájem o nacvičování scénáře, kdy se samostatně rozhodli mezi sebou procvičovat text, nebo ve volném čase pokračovat na výrobě kulis.
- Skupinové práce vedly klienty k diskusi a obhajobě jejich názorů.
- Při probíhající aktivitách se povedlo zapojit všechny účinkující.
- Při nacvičování dalšího divadelního vystoupení je potřeba se s klienty zaměřit na jejich větší pozornost a soustředěnost.
- Při nacvičování scény se šicím strojem bylo obtížné pro klienty s ním pracovat, proto v další hře je nutné lépe zvolit rekvizity, které budou využívat.

Závěr:

Závěrem bych ráda zmínila, že se při přípravě na divadelní vystoupení také zlepšili vztahy mezi klienty, což je pro všechny příjemným vedlejším efektem, který je velmi vítaný. Už se moc těšíme na reakce rodičů i klientů až vystoupíme na divadelním pódiu. Když jsem s klienty pracovala během této aktivity bylo vidět jejich nadšení pro práci a jejich zájem. Proto doufám, že naše divadelní dílna bude nadále oblíbenou činností a budeme v ní pokračovat.

9 Závěrečná reflektivní úvaha

Když jsem začala uvažovat, že bych si mohla podat přihlášku na vysokou školu, pouze jsem o tom přemýšlela. Sama jsem si neřekla, že jí podám, pouze když se mě někdo zeptal, tak jsem odpověděla, že to mám v plánu. Ale přesně jsem nevěděla kdy. Každý mi říkal, ať to udělám a nebojím se toho. Avšak jsem se bála a netušila jsem, co by mě mohlo čekat. Po dlouhém rozhodování jsem se rozhodla ji podat. Snažila jsem se vybrat vhodnou a kvalitní školu, která mi poskytne potřebné vzdělání pro mou práci. Při výběru jsem věděla, že chci na státní školu, nikoliv na soukromou. V dnešní době by pro mne bylo těžké si ještě platit studium na soukromé vysoké škole. Po pečlivém rozhodování jsem si vybrala Univerzitu Karlovu v Praze, kde mne zaujal na pedagogické fakultě obor Vychovatelství, který můžu studovat při své náročné práci. Vedení v práci mě v plánovaném studiu na vysoké škole podporovalo. Po podání přihlášky se mě zmocnily emoce, při kterých mi vrtalo hlavou, zda jsem udělala dobře a zda jsem schopná zkombinovat práci se studiem na vysoké škole.

V den písemných přijímacích zkoušek jsem byla dost nejistá. Když jsem se posadila do lavice a začala vyplňovat přijímací test, nevěřila jsem vlastním očím a nechápavě zkoumala otázky v písemném archu. I přes pečlivou přípravu jsem se ocitla v jiném světě. Čas, který nám byl dán, mi přišel velmi krátký. Po vyplnění testu jsem měla smíšené pocity. I přes pocit nezdaru jsem věděla, že chci uspět. Povedlo se, dostala jsem se do druhého kola. Při čekání na řadu mě budoucí spolužáci nejspíše proklínali, když jsem při čekání vytáhla Margot tyčinky a snědla je naráz. Při ústním rozhovoru jsem si věřila. Věděla jsem, že na svůj věk mám celkem dost zkušeností a prostudovanou literaturu, která byla doporučena k přijímacímu řízení. Během rozhovoru se mě zeptala paní profesorka Hanková, proč jsem si nepodala přihlášku na speciální pedagogiku, která více odpovídala mé doposud získané praxi, ale na vychovatelství. V tu chvíli jsem ze sebe nemohla dostat ani slovo. Nevěděla jsem, jak správně odpovědět na její otázku, ale věděla jsem, že je konec a můžu rozloučit studiem na pedagogické fakultě.

Den, kdy měly být zveřejněny výsledky, jsem nemohla spát. Čekala jsem na výsledek, ten byl však negativní. Byla jsem našťvaná na sebe a na celý svět. Tak jsem se rozhodla podat odvolání. Díky skvělému panu doktorovi Šturmovi jsem měla krásný pracovní posudek, který jsem se rozhodla přidat k písemnému odvolání. V den podání odvolání jsem však

zaváhala, zda to má vůbec smysl. Najednou zazvonil domovní zvonek a paní z pošty mi do rukou předala dopis, jehož odesílatelem byla Univerzita Karlova. Nevěřila jsem a nejistě otevřela obálku. V dopise bylo oznámení o přijetí. Seděla jsem na rohu postele a měla neskutečnou radost.

První den na fakultě si pamatuji, jako by to bylo včera. Seděla jsem a poslouchala svou úplně první přednášku, pečlivě jsem si vše zapisovala do sešitu. Po první přednášce jsem věděla, že jsem udělala dobře, když jsem se rozhodla jít studovat vysokou školu. Musím říci, že jsem se ve škole snažila, bavilo mě chodit na všechny přednášky, které jsem v rámci studia měla. Horší to bylo u zkoušek. Velmi dobře si pamatuji písemný test z Biologie člověka pro vychovatele. Osobně to pro mě byla jedna z nejtěžších zkoušek, než přišla zkouška z hudební výchovy, kdy jsem musela na klavír zahrát pět písniček. Učila jsem se sama doma. Nikdy předtím jsem na klavír nehrála. Proto zpětně musím říci, že toto byla úplně nejtěžší zkouška ze všech. Avšak povedla se hned na první pokus.

Velmi ráda vzpomínám na přednášky pana doktora Syřiště. Jeho milý a zapálený výklad během přednášek je nezapomenutelný. Základy ekologie nás většinu spolužáků pozitivně naladily tak, že jsme se samostatně rozhodli koupit si ekologické bambusové kartáčky a omezili jsme užívání jednorázových plastových výrobků. Dále s radostí vzpomínám, když jsme měli dramatickou výchovu a naším úkolem bylo napsat seminární práci na jednu knihu či hru, kde jsem vedla debaty s paní doktorkou Hankovou o mém způsobu zpracování díla.

Moji spolužáci jsou ti nejlepší, které jsem kdy na škole mohla poznat a seznámit se s nimi. Jsme si nejen spolužáky, ale také i velmi dobrým kolektivem mimo školu.

Teď když píšete tuto bakalářskou práci, je to pro mě úspěch, že jsem se dostala tak daleko. Jsou dny, kdy mi psaní bakalářské práce jde, jak se říká „jako jedna báseň“, ale také zažívám dny, kdy nastane temno a nenapišete za den nic. Když pomyslím, jak asi budou vypadat státní závěrečné zkoušky, zmocní se mě strach, ale i odhodlání to dokázat a uspět. Říct si: „Ty jsi to dokázala, můžeš na sebe být právem pyšná.“ Při úvaze, zda bych chtěla na této škole dále studovat, jsem věděla, že odpověď je ano. Tak jsem se rozhodla podat si dvě přihlášky na navazující studium na této prestižní škole a doufám, že zde budu moci dále studovat.

10 Bibliografie

Bendl, Stanislav a kolektiv, a. 2015. *Vychovatelství, Učebnice teoretických základů oboru.* Praha : Grada, 2015. 978-80-247-4248-9.

Bicknell, Joan, Henn, Helen, Webb, June. 2002. *Průvodce ježděním středisko pro handicapované jezdce "DIAMOND".* Vyškov : Piafa, 2002.

DC Paprsek. 2016. DC Paprsek. *DC Paprsek.* [Online] březen 2016. [Citace: 28. Prosinec 2018.] <http://www.dcpaprsek.org/stredisko-hloubetin/denni-stacionar/denni-stacionar>.

DC Paprsek. 2015. DC Paprsek - Náhradní rodinná péče. *DC Paprsek.* [Online] Srpen 2015. [Citace: 29. Prosinec 2018.] <http://www.dcpaprsek.org/rodinne-centrum/nabidky-sluzeb/nahradni-rodinna-pece>.

Dětské centrum Paprsek . 2016. DC Paprsek. *DC Paprsek.* [Online] Březen 2016. [Citace: 13. Leden 2019.] <http://www.dcpaprsek.org>.

Equichannel. 2014. Equichannel. *Equichannel.* [Online] 10. Duben 2014. [Citace: 3. Únor 2019.] <http://www.equichannel.cz/ctyrnohym-terapeutem-muze-byt-ponik-i-tazny-kun>.

Gillernová, Ilona, a kolektiv. 2000. *Slovník základních pojmů z psychologie.* Praha : Fortuna, 2000. 80-7168-683-2.

Helus, Zdeněk. 2015. *Sociální psychologie pro pedagogy, druhé přepracované vydání .* Praha : Grada, 2015. 978-80-247-4674-6.

Hermanová, H. 1995. *Léčebně pedagogické ježdění v psychiatrii.* Praha : Česká hiporehabilitační společnost, 1995.

Hipoterapie. 2014. Hipoterapie. *Hipoterapie.* [Online] 1. Březen 2014. [Citace: 22. Prosinec 2018.] <http://hipoterapie.cz/oficialni-slovník-hiporehabilitace/>.

Infoabsolvent. 2015. Investice do rozvoje vzdělávání . *Infoabsolvent.* [Online] Národní ústav pro vzdělávání , 3. Květen 2015. [Citace: 18. Únor 2019.] <https://www.infoabsolvent.cz/Povolani/Karta/30000>.

Infoabsolvent. 2015. Investice do rozvoje vzdělávání . *Infoabsolvent*. [Online] Národní ústav pro vzdělávání, 12. Březen 2015. [Citace: 18. Únor 2019.] <https://www.infoabsolvent.cz/Povolani/Karta/101271>.

Knotová, Dana a kolektiv, a. 2014. *Školní poradenství* . Praha : Grada , 2014. 978-80-247-4502-2.

Kulichová, Jana, a kolektiv. 1995. *Hiporehabilitace, kolektiv autorů*. Praha : nadace OF, 1995.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2004. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*. [Online] 19. listopad 2004. [Citace: 23. Leden 2019.] <http://www.msmt.cz/ministerstvo/zakon-o-pedagogickych-pracovnicich-a-o-zmene-nekterych-zakonu-1>.

Nerandžič, Z. 2006. *Animoterapie aneb jak nás zvířata umí léčit*. Praha : Albatros, 2006. 80-00-01809-9.

Pávková, Jiřina, a další. 2002. *Pedagogika volného času, 3., aktualizované vydání* . Praha : Portál , 2002. 80-7178-711-6.

Rynešová, Černá, Petra. 2011. *Když kuň lečí duši, aneb metodika hiporehabilitace zaměřená na klienty s duševním onemocněním*. Pardubice : Direkte, s.r.o., 2011. 987-80-260-2897-0.

Slowik, Josef. 2016. *Speciální pedagogika, 2., aktualizované a doplněné vydání* . Praha : Grada, 2016. 978-80-271-0095-8.

Wikisofia. Wikisofia. *Wikisofia*. [Online] [Citace: 15. Leden 2019.] https://wikisofia.cz/wiki/Analýza_pracovní_činnosti_-_východiska_a_cíle_analýzy_práce,_zaměření_této_analýzy_a_význam_profesiografické_metody..

Zdeněk, kolář. 2012. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha : Grada, 2012. 978-80-247-3710-2.

11 Přílohy

11.1 Příloha k volnočasové aktivitě (divadelní scénář ke hře Zlatý Šicák)

Osoby a obsazení:

Fred Vomáčka, tramp – XXX

Dory – XXXXX

Nevlastní matka-XXXX

Tereza – XXXX

Dědeček – XXXXXX

1.scéna (chalupa, les)

Tramp se ztratí, a v dálce uvidí světýlko. Přijde k chalupě, zaklepe a otevře mu Dory.

Dory: Copak tu chcete pane?

Fred: Sešel jsem z cesty a ztratil jsem se v lese. Prosím Vás, mohla byste mi dát napít a ukázat mi, kde jsem?

Dory: Dobře.

Donese Fredovi skleničku a mapu. Fred se napije a vyzná jí lásku.

Fred: Já tě miluju od prvního okamžení. Nechceš se mnou bydlet?

Dory: To nezáleží na mně. Musím se zeptat své nevlastní matky. Teď ale nejsou doma, jeli nakupovat do Tesca, přijď zejtra.

Fred: Dobře, měj se.

2.scéna (chalupa, les)

Fred přichází k chalupě a zaklepe, otevře mu nevlastní matka.

Matka: Copak, chcete?

Fred: Mám rád vaší Dory, dáte mi jí za ženu?

Matka: Asi ne, ale tady máš Terezu.

Předstoupí Tereza.

Fred: Tu nechci. Zejtra mi doved' domů Dory, tady máš adresu.

Fred dá matce navštívenku.

3.scéna (barák Freda)

Matka s Terezou a s Dory krácejí po cestě k Fredovi. Dory má na hlavě klobouk a nese si sebou koloběžku, mobil a notebook. Matka s Terezou jí pomáhají věci nést. Uprostřed cesty stojí seník. Když se ocitnou u něho, matka společně s dcerou Dory zavřou do seníku.

Tereza: Tady zůstaneš zavřená.

Matka s Terezou jí vezmou věci, Tereza si dá na hlavu její klobouk, aby Freda zmátla. Pak obě dojdou před Fredův barák. Zazvoní, Fred dojde otevřít.

Matka: Tady máš Dory.

Fred: Děkuji vám.

Obejme svou novou ženu.

Projde někdo s cedulí „O pár měsíců později“. Fred mluví k ženě.

Fred: Teď musím odjet na pár dní na skautskej tábor, zatím mi můžeš ušít nový maskáče.

Tereza: Ráda.

Sedne si k šicímu stroji a začne šít.

4.scéna (les, seník)

Ze seníku je slyšet volání o pomoc.

Dory: Pomoc, pomoc.

Dědeček jde z hub a slyší volání o pomoc. Otevře seník a uvidí Dory.

Dědeček: Co se ti stalo děvenko?

Dory: Moje nevlastní matka se sestrou mě tu zavřeli a vzali mi všechny moje věci. Byla to koloběžka, notebook a mobil. Odešli k Fredovi, kde se moje sestra vydává za mě. Je to Táboráková ulice č. 34.

Dědeček: Rád ti pomůžu, vydrž tu.

Dědeček jde pro zlaté atrapy Dořiných věcí.

5.scéna (Fredův byt)

Tereza sedí u šicího stroje a zazvoní zvonek. Jde otevřít a tam stojí dědeček.

Tereza: Dobrý den, co si přejete?

Dědeček: Vyměňuju nový věci za starý, mám tu koloběžku, noťas, mobil.

Dědeček ukáže Tereze zlatý věci a ona vykřikne radostí.

Tereza: Jupí, přinesu vám starý věci.

Vymění si věci a dědeček zajde zpátky k seníku a vrátí je Dory.

Dory: Děkuji moc, jste hodný.

6.scéna (Fredův byt a pak les)

Fred se vrací ze skautského tábora a žena mu podává ušité kalhoty.

Fred: Díky, ukaž mne, jak ten šicí stroj funguje.

Tereza sedne k šicímu stroji a ten začne vyprávět o strašlivém činu.

Fred: Jo tak takhle to teda je.

Sundá klobouk Tereze z hlavy a vyžene jí z domu.

Fred: a ven.

Vydá se do lese, kde najde Dory a obejmě jí.

ZAZVONIL ZVONEC, POHÁDKY JE KONEC.

11.2 Dotazník

1. Můžete mě říci něco o sobě. Kde přesně pracujete a na jaké pozici?

PANÍ LENKA:

Ve škole pracuji již 21 let ve FZŠ Ped FUK Mezi Školami, nejdříve jako vychovatelka momentálně 10 rokem jako vedoucí vychovatelka. Je mi 48 let, zájmy: sport – lyže, chůze –nordic walking, hasičský sport, práce s dětmi četba, divadlo, zahrada, zvířata, příroda

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Z osobní důvodů nechci tyto informace uvádět. Děkuju za pochopení.

2. Jste spokojená s místem, kde pracujete, jste pro nějaké změny?

PANÍ LENKA:

Jsem velmi spokojena s místem, kde pracuji, v ŠD máme 12 oddělení, celkem 325 žáků a opravdu super tým vychovatelek a dobré vedení. Vycházíme mezi sebou skvěle. Nenapadá mě nic, co bych momentálně změnila, nebo co bych vytkla.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Ano, jsem spokojená s místem, kde pracuji. Změnila bych pár věcí, která se týká zázemí naší školy, jak pro děti, tak učitele.

3. Jak vnímáte dnešní děti a mládež?

PANÍ LENKA:

Dnešní děti jsou úplně jiné než před 20 lety, když jsem v ŠD začínala, jsou dravější, drzejší, ale abych jen nekritizovala jsou asi i otevřenější, mají úžasný vztah k technickým vymoženostem (mě to minulo hold jiná generace) je potřeba si najít ke každé malé dušičce vlastní cestu.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Měla jsem možnost nahlédnout do prostředí mateřských škol, tak i základních škol. Z mého pohledu jsou předškolní děti v současné době velmi drzé a nemají kázeň. Otázkou je, zda je to v samotném dítěti, či výchovou. Na prvním stupni ZŠ je to dítě od dítěte, ale ve směr, co slyším od kolegyně (děti jsou rok co rok v rámci chování k dospělému ale i k ostatním dětem horší), opravdu hodně záleží, jaké mají děti zázemí, soc. prostředí a zájem a spolupráce rodičů.

4. Chybí podle Vás něco dětem například ve výchově nebo vzdělávání? (motivace, přístup rodiny)

PANÍ LENKA:

Ve vzdělání problémy nevidím, horší je to s výchovou v rodině já neustále říkám, že problém nejsou děti, ale rodiče. Spousta rodičů hodně a dlouho pracuje a na děti jim zbývá strašně málo času a snaží se to kompenzovat drahými dárky, přetěžují děti spoustou kroužků a oni si přejí třeba jen vypnout a chvíli si pohrát, nebo se snaží, aby děti měli víc než oni když, byli malí a snaží se jim dát co nejvíc. Někdy je méně více.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Motivace se dá uplatnit na dětech MŠ a ZŠ (první stupeň), tam to má výsledky. Starší děti většinou nemají zájem – je jim to jedno. Výchova je základ a bohužel rodiče dětí jsou uspěchané dnešní dobou, což je důsledkem, že nemají čas se dítěti věnovat. Odráží se to i na domácí přípravě.

5. Co by podle Vás měl mít správný vychovatel?

PANÍ LENKA:

Určitě velikou trpělivost, empatii, smysl pro humor, musí být ale i přísný (když je to třeba) důsledný a kreativní.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Správný pedagog nebo vychovatel by měl být určitě empatický, pohotový, mít autoritu, měl by být zodpovědný. Mít smysl pro detail a zároveň být kreativní. Umět improvizovat. Měl by mít přehled, apod.

6. Hrozí v této profesi syndrom vyhoření (burn out)?

PANÍ LENKA:

Určitě ano, je to práce s lidmi. V červnu jsem každý rok pěkně vyšťavená, ale prázdniny mě vždy dobijí baterky.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Ano, základem je správná psychohygiena.

7. Máte dobré zázemí, kolektiv?

PANÍ LENKA:

Zázemí a kolektiv výborný na 100 %, každá vychovatelka má svou družinku (třídu) nestřídáme se s učitelem jako v jiných školách.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Zázemí není na 100 %, ale kolektiv je k nezaplacení.

8. Pokud potřebujete jakékoliv pomůcky, vyhoví Vám vedení, nebo si je musí děti nosit z domova?

PANÍ LENKA:

S nákupem pomůcek problém nemáme s vedením je dobrá domluva, ale někdy zapojujeme i rodiče, aby se podíleli formou sponzorských darů, papírů na malování (z jedné strany potištěné) těch není nikdy dost.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Co se týče pomůcek, ty má v kompetenci u nás na škole speciální pedagog, který je objednává po domluvě s paní ředitelkou.

9. Máte pocit, že mezi dětmi může nebo panuje šikana? a jak ji popřípadě řešíte či jí předcházíte?

PANÍ LENKA:

Šikana se samozřejmě občas ukáže, zatím se nám podařilo vždy včas zasáhnout a vyřešit (s dětmi je to jednodušší horší jsou rodiče – „moje dítě by se tak nikdy nechovalo“) vychovatelky se účastní i školení s touto tematikou, lépe je samozřejmě tomu předejít, s dětmi o tom diskutujeme.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Zatím u nás na škole nebylo zaznamenáno žádné chování, které by bylo spojeno s šikanou. Možná také tím, že se tomu snažíme předcházet pravidelným programem primární prevence.

10. Popište sociální klima Vaší školy.

PANÍ LENKA:

Myslím, že jsme všichni naladěni na stejnou notu, občas to skřípne, ale tak to asi má být.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Dobré.

11. Jaká je náplň Vaší práce?

PANÍ LENKA:

Opravdu spousta papírování a vykazování, což mě nebaví, kreativní práce s dětmi, tu miluju, to mě velice baví a naplňuje.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Pedagog

12. Kdy jste se rozhodla pro profesi vychovatele?

PANÍ LENKA:

Už na základce jsem chtěla pracovat jako učitelka v MŠ, ale nakonec jsem měla ekonomické vzdělání a po mateřské jsem se rozhodla změnit obor a šla jsem do školství VŠ jsem dodělávala ve 40 letech (celkem náročné) ale jsem spokojená a nelituji mého rozhodnutí.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Při studiích jsem zpočátku směřovala trochu jiným směrem, než je školství. Ale v průběhu praxe v MŠ a následné nabídky zaměstnání jsem nastoupila po skončení studia jako pedagog MŠ.

13. Co Vás nejvíce baví na vaší práci?

PANÍ LENKA:

Práce s dětmi mě baví a nabíjí. Prostě si pořád hraju.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Nejvíce se mi líbí, že tato práce má jasné výsledky a pokud víte, že to děti i baví, tak to těší i Vás.

14. Jaký máte názor na inkluzi?

PANÍ LENKA:

S něčím souhlasím s něčím ne.

DOTAZOVANÁ OSOBA Č.2:

Inkluze je jeden velký problém. Teorie není v souladu s praxí. Je to asi nejčastěji probírané téma ve školství. Dle mého názoru by děti neměly být začleněny do klasických tříd. Pro pedagogiky je to velká přítěž, asistentů pedagoga je nedostatek (takže zastáváte dvě funkce) a dokáže to velmi narušit sociální klima třídy.